

Marechaussee Contact

2

2020

Marechaussee Contact
21e jaargang | nummer 2
April 2020

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. De redactie behoudt zich het recht voor door derden ingezonden kopij aan te passen, in te korten, of niet te plaatsen.

Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan en/of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dient de bron en in voorkomend geval de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Martin Aalbers
Mieke Bloemheuvel (eindredactie)
Jan Gaasbeek
Willem Geense
Frans Meijer
Henk Westland (coördinatie & eindredactie)

Aan dit nummer werkten mee

Martijn Delaere
Harry Fieten
Hans Hovens
Rien Smit

Contact met de redactie

Postbus 125, 7590 AC Denekamp
t.a.v. Redactie Marechaussee Contact
redactie@marechausseecontact.nl

Wijzigen van adresgegevens / opzeggen

ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(zie verder pagina SMC-informatie
bij administratie en werving)

Vormgeving

Content Innovators BV, Zwolle / Den Haag

Druk

Bariet Ten Brink BV, Meppel

Kopij volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie. De deadline voor het inzenden van de kopij voor de volgende uitgave is 8 mei 2020.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door (oud-)marechaussees
5	Nestelpennen Actuele berichten
7	Dienstplichtigen Elektrotechnicus met politie-ervaring
10	Dienstplichtigen Watersnood Tuindorp
12	Beroeps Bijzondere band met Bronbeek
15	Beroeps Dienstongeval met een staartje
16	Uitgelicht "Ik dacht dat het een aansteker was"
18	Uit 'De Marechaussee grijpt in'
20	Veteranen PTSS en de moeilijke weg terug naar geluk
22	1940-1945 Sabotageploeg Winsum opgerold
24	In het kort Werkzaamheden Dependance Buren in volgende fase Aankondiging boek: KMar te paard in Meppel
25	In het kort Museum Militaire Traditie
26	Personalia
27	SMC-informatie

Foto omslag:
2020, Bronbeek, ow Mark Peters met Bronbeek-
bewoners Joop Nijhof (links) en Bol Kerrebijn
Foto: Jan Gaasbeek

Beseffend dat deze Observaties bij het verschijnen van Marechaussee Contact alweer door de actualiteit zal zijn ingehaald, ontkom ik er niet aan aandacht aan de coronacrisis te besteden. Tegelijkertijd willen wij u juist nu, als SMC, mogelijkheden bieden even te ontsnappen aan de constante stroom aan informatie die de crisis beschrijft. De regering heeft de maatregelen in ieder geval verlengd tot 28 april maar met dien verstande, dat wat er ook gebeurt de maatregelen op die dag nooit meteen geheel zullen worden teruggedraaid, integendeel. Kennelijk hoort bij een dergelijke internationale crisis ook internationale terminologie zoals *lockdown* en *social distance*. Waarmee wordt bedoeld: thuisblijven en fysiek (sociaal) afstand houden, terwijl sociale afstand wel het laatste is dat we nu kunnen gebruiken.

In gesprekken met SMC'ers vallen regelmatig de woorden kameraadschap en saamhorigheid. Dat zijn grote bestanddelen van hetgeen ons verbindt, ontstaan tijdens opleiding, training en dienst(plicht). SMC'ers zijn gewend in elkaars sociale nabijheid te verkeren, soms letterlijk op legeringskamers, in (pup)tenten en tijdens het klaren van klussen. Maten of kameraden weten meer van elkaar dan gewone collega's, door de intense sociale nabijheid blijft weinig voor elkaar verborgen. En dat wat zich openbaart, wordt gerespecteerd door de ander. Dat komt niet alleen de mensen ten goede, het geeft ook kracht en vertrouwen aan de groep, aan de organisatie. En juist nu willen wij kameraadschap en saamhorigheid voor u faciliteren zoals u van ons gewend bent. Maar ook wij hebben, als gevolg van de opgelegde maatregelen, onze geplande bijeenkomsten moeten af- en uitstellen. Desalniettemin kunnen wij – met inachtneming van de fysieke sociale afstand – toch sociale nabijheid creëren via ons tijdschrift en de website. Wij willen u graag helpen in contact te komen met andere SMC'ers, maten en kameraden. In verband met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) mogen we echter geen adressen of contactgegevens uitwisselen, maar we kunnen wél oproepen plaatsen op de SMC-website of SMC'ers informeren dat er contact met hen gezocht wordt.

Inmiddels zijn we door diverse instanties en comités geïnformeerd over de komende herdenkingen; deze zullen op een alternatieve manier, zonder publiek doorgang vinden. Via marechausseecontact.nl houden wij u op de hoogte van de actuele stand van zaken. SMC zal alles op alles zetten ook in deze alternatieve vorm van herdenken, u en onze gevallen te vertegenwoordigen en te eren.

Ook dit jaar besteden wij in onze rubriek 1940-1945 in de serie 'De onbekende helden van 1940-1945', aandacht aan met naam genoemde gevallen.

In deze editie van Marechaussee Contact (MC) vindt u – naast de vertrouwde rubrieken – weer indrukwekkende en inspirerende verhalen. Wijkopper Mark Peters bijvoorbeeld, is een goede bekende. Je zou kunnen zeggen de belichaming van sociale nabijheid. De bewoners van Bronbeek spreken dan ook met grote waardering over hem. Dan het interview met René ten Bras waarin hij vertelt over zijn passie voor het

“Sociale nabijheid”

politiewerk, hoe die tijdens zijn dienstplicht is ontstaan en als rode draad door zijn leven loopt. Verder is het boek 'Ze hoorden mijn schreeuwen niet' van Lyanne Paskamp een aanrader. Het boek gaat over haar gevecht tegen de posttraumatische stressstoornis (PTSS). Een indrukwekkend verhaal over de impact die dat op haar gezin had en over de moeizame weg terug naar geluk. Frans Meijer was bij de presentatie aanwezig en doet verslag.

De redactie van MC is er wederom in geslaagd een prachtig blad te maken. Van enige afstand ben ik getuige hoe de redactieleden saamhorig telkens weer een uitgave produceren die respect en bewondering afdwingt. Lezers en relaties reageren vaak verbaasd als ik uitleg dat de redactie geheel bestaat uit vrijwilligers.

Het verschijnen van Marechaussee Contact 2020-3, dat op de planning staat voor juni, baart ons allemaal en met name de redactie, wél zorgen. Het interviewen van personen zal als gevolg van de maatregelen waaraan we ons op dit moment allemaal moeten houden, niet fysiek kunnen plaatsvinden. Daarnaast vallen nagenoeg alle activiteiten en bijeenkomsten weg waarover normaliter in MC verslag wordt gedaan. De komende tijd zal bekeken worden wat de mogelijkheden zijn en welke alternatieven er kunnen worden bedacht. Voor nu wens ik u in ieder geval veel leesplezier en... met inachtneming van preventief afstand houden, veel sociale nabijheid.

Let goed op elkaar en op uzelf!

André Peperkoorn EMPM
generaal-majoor b.d.
voorzitter Stichting Marechaussee Contact

Donderdag 25 juni 2020

SMC-reünie Boerma-Plaizier/MP III

De jaarlijkse reünie van Indiëgangers/Boerma-Plaizier/MP III wordt dit jaar gehouden op donderdag 25 juni 2020 op Landgoed Bronbeek, Reünie- en Congrescentrum Kumpulan. Deze reünie is bestemd voor allen die gediend hebben bij het Korps Militaire Politie en/of het Wapen der Koninklijke Marechaussee en/of bij het Korps Politietroepen in voormalig Nederlands-Indië, Nieuw-Guinea, Korea en Engeland. De kosten voor SMC'ers – met partner – bedragen € 7,50 p.p. Niet-SMC'ers – met partner – betalen € 20,00 p.p. Aanmelden kan tot 17 juni 2020 door overmaking van het bedrag op NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Kumpulan. Vermeld daarbij ook uw adres.

Weduwen van SMC'ers kunnen gratis aan deze reünie deelnemen en daartoe schriftelijk een gratis NS-vervoerbewijs aanvragen bij het Veteranen Instituut, afdeling Dienstverlening, Postbus 125, 3940 AC Doorn. Hiervoor aanmelden kan tot 17 juni 2020 bij de voorzitter van de reünievereniging MC (zie bij contact).

Het programmaboekje wordt tijdig toegezonden.

Locatie: Velperweg 147, 6824 MB Arnhem

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Zaterdag 19 september 2020

Reünie beroepslichting 80-4

Jos Peters e.a. zijn op zoek naar leden van peloton 80-4 van de

School Opleiding Beroepsmarechaussee voor een reünie op 19 september 2020.

Contact: jos.peeters@vitals4strategy.nl

Woensdag 23 september 2020

Reünie beroepslichting 69-1

Deze reünie wordt georganiseerd door Brugt Drijver en Wil Damkot en is bestemd voor alle lichtinggenoten van 69-1 van de KMar-beroepsopleiding.

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: brugtdrijver@home.nl | j.damkot@upcmail.nl

Vrijdag 2 oktober 2020

KMar Veteranendag en 5-jaarlijkse reünie

Nadere informatie volgt.

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Donderdag 5 november 2020

Algemene SMC-reünie Bronbeek

De jaarlijkse Algemene reünie van SMC vindt dit jaar wederom plaats op Landgoed Bronbeek in Arnhem. Nadere informatie volgt.

Locatie: Velperweg 147, 6824 MB Arnhem

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Zaterdag 27 juni 2020

Nederlandse Veteranendag aangepast

De 16e Nederlandse Veteranendag zou op zaterdag 27 juni 2020 in Den Haag plaatsvinden. Deze dag, waarop heel Nederland haar veteranen eert die in heden en verleden – waar ook ter wereld – ingezet zijn in dienst van de vrede, wordt vanwege de coronacrisis niet op de gebruikelijke manier gevierd. Alle fysieke activiteiten die op 27 juni in Den Haag zouden plaatsvinden, zijn geschrapt. Wél wordt nagedacht over een alternatief en verantwoord programma.

Het gebruikelijke programma van de dag omvat onder meer een bijeenkomst op het Malieveld, defilé voor de koning, een ceremonie in de Ridderzaal en een medaille-uitreiking op het Binnenhof.

Maar nu in ieder geval geen defilé, geen stoet van historische voertuigen, geen honderden belangstellenden op de tribune en geen

feest op het Malieveld. Het is niet anders en iedereen zal de maatregelen begrijpen.

Ook minister van Defensie Ank Bijleveld betreurt de situatie: "Het is altijd een prachtige dag waar ik en velen met mij naar uitkijken. Ik hoop dat we op een andere manier toch aandacht kunnen besteden aan wat onze veteranen voor de samenleving betekenen en hebben betekend. Hun bijzondere verhalen zijn het waard om verteld te worden. Die moeten we blijven vertellen, ook in deze moeilijke tijd."

Bij het ter perse gaan van deze editie van Marechaussee Contact was het campagneteam van het comité druk met het werken aan een programma zonder fysieke ontmoetingen. Daarover volgt naar verwachting half april meer informatie.

Onder voorbehoud

In verband met de genomen maatregelen vanwege het coronavirus is de reünie van het Orkest Koninklijke Marechaussee op 9 mei 2020 in Apeldoorn afgelast, ook de SMC-contactmiddag van 22 mei 2020 in Badhoevedorp gaat niet door. Verder zijn alle hier vermelde activiteiten onder voorbehoud. Kijk voor actuele berichtgeving over het al dan niet doorgaan van de genoemde bijeenkomsten en reünies op www.marechausseecontact.nl. Ook in de wekelijkse zondagse e-mailnieuwsbrief houden we u op de hoogte. Ontvangt u nog geen nieuwsbrief? Geef uw e-mailadres door aan redactie@marechausseecontact.nl

OTCKMar kampt met gevolgen coronacrisis

foto: Mediacentrum Defensie | Eva Klijn

Bij het Opleidings-, Trainings- en Kenniscentrum KMar zijn de Initiële en vervolgoopleidingen afgebroken, net als de Integrale Beroepsvaardigheden Trainingen (IBT).

"We sluiten ons hiermee aan bij andere opleidingsinstituten in het land", ver-

klaart generaal-majoor Vincent Egbers. "De opleidingen zijn stilgelegd om onze mensen en de maatschappij te beschermen. We moeten besmettingen zo veel mogelijk tegengaan en reisbewegingen beperken tot het strikt noodzakelijke. Het stilleggen van de opleidingen betekent wel dat de KMar minder snel ver-

sterking krijgt en dat de opleidingen uitlopen. We weten wat deze mannen en vrouwen aan vaardigheden in huis hebben. Mocht het nodig zijn, dan kunnen we hen inzetten." De buitenlandopleiding (BULA) gaat vooralsnog wel door. "Omdat het hier een essentiële opleiding als voorbereiding op de uitzending betreft."

Het OTC zal, waar mogelijk, het LTC (Landelijk Tactisch Commando) zoveel mogelijk ondersteunen bij de werkzaamheden. "Er worden op dit moment al 33 e-learningmodules aangeboden. Verder onderzoekt de commandant van het OTC nu welke lessen via apps en op de tablet kunnen worden aangeboden. Sommige vaardigheden als schieten en velddienst kun je niet online leren, maar vakken als strafrecht en strafvordering lenen zich hier wel voor."

Bron: KMarMagazine 2020-03

Maatpak voor de postactieve KMar-veteraan

Een keurig net blauw maatpak met enkele oranje details en de vrije keuze voor een voering. Dat is het nieuwe tenue voor postactieve veteranen van de Koninklijke Marechaussee. De veteranen van de Koninklijke Luchtmacht zijn al in het nieuwe pak gestoken, de KMar is nu aan de beurt. De andere krijgsmachtdelen volgen waarschijnlijk in een later stadium. Alleen de baret verradt dan nog het krijgsmachtdeel van de veteraan.

Op allerlei locaties in het land worden pasmomenten georganiseerd ter vervanging van het tenue dat postactieve marechausseeveteranen tot nu toe droegen bij ceremoniële gelegenheden: een grijze broek met blauwe blazer. De aftrap vond plaats in Amsterdam, in de zaak van de bedenker van het pak: Rick Moorman. Daarna waren vijf pasavonden op diverse locaties gepland, maar in verband met COVID-19 wordt dat op een andere manier opgelost.

Bij het pak hoort een aanvullend pakket: twee overhemden, twee stropdassen en een broekriem. Vrouwen kun-

foto: Mediacentrum Defensie | Phil Nijhuis

Amsterdam 5 maart 2020, Bert van Horen opent de pasavond in de zaal van de bedenker van het pak, Rick Moorman

nen kiezen uit een broek of een rok. De KMar neemt het overgrote deel van de kosten voor zijn rekening. Dus voor een klein bedrag krijgt de postactieve veteraan een maatpak, dat ook privé gedragen kan worden.

Voorzitter van de commissie Reservisten en Veteranen van de Stichting Marechaussee Contact en postactieve veteraan Bert van Horen is enthousiast. "Op de Nationale Veteranendag in Den

Haag kunnen we voortaan trots in ons nieuwe tenue voor minister van Defensie Ank Bijleveld langs defileren." Andere momenten waarop het pak gedragen kan worden zijn bijvoorbeeld de Dodenherdenking, Bevrijdingsdag, Prinsjesdag, Veteranendag KMar en lokale en regionale veteranenbijeenkomsten. Al vervalt dit jaar natuurlijk een groot deel door COVID-19.

Bron: KMarMagazine 2020-03

Adaptief aan de grens-collega's gestart

42 Adaptief aan de grens-collega's zijn begin maart als eerstelijns grensbewaker beëdigd en gecertificeerd. Zij gaan werken op Schiphol (23), Rotterdam The Hague Airport en Hoek van Holland (10), IJmuiden (8) en bij Brigade Brabant-Zuid (1). Vanaf 16 maart zijn ze aan de praktijkopleiding begonnen bij de betreffende brigades. Die periode duurt drie maanden.

De KMar zocht sinds eind november naar burgermedewerkers die de KMar wilden ondersteunen bij de grensbewaking op de vaste doorlaatposten in Nederland. In totaal leverde de zoektocht 44 kandidaten op, waarvan er twee afvielen. De pilot 'Adaptief aan de grens' krijgt nog een vervolg en er zal opnieuw een uitvraag worden gedaan voor nieuw burgerpersoneel om te ondersteunen in de grensbewaking.

Bron: KMarMagazine 2020-03

Generaal-majoor Vincent Egbers, plaatsvervangend commandant KMar, sloot op 28 februari een onder *European Union Police and Civilians Services Training (EUPCST)* georganiseerd trainingsprogramma met de Ghaneese politie officieel af. Egbers overhandigde aan 38 politietrainers een certificaat. Zij kunnen nu ruim 8600 lokale politiemensen gaan trainen en hun de grondbeginselen van *Mentoring, Monitoring Advising and Training (MMA&T)* bijbrengen en zo de verhoudingen tussen politie en bevolking verbeteren.

De Europese Commissie vroeg in 2015 aan de Koninklijke Marechaussee om een trainingsprogramma op te zetten ten behoeve van vredesmissies. Naast vele trainingen voor politiemensen uit heel Europa, werd ook het trainingsprogramma in Ghana opgezet: de *Improved Police-Public Relations (IPPR) on International Standards Training of Trainers (TOT) course*. Deze cursus is begeleid door Europese politietrainers. Tijdens de cursus werd gebruikgemaakt van door de EU gesponsorde lesmaterialen en apparatuur.

Aanleiding voor het opleiden van de Afrikaanse trainers was het bezoek in 2018 van de inspecteur-generaal van de Ghaneese politie aan de internationale oefening 'Lowlands Grenade' in 2018. Daar werd de basis gelegd van het idee om alle Ghaneese politiemensen de basisbeginselen van *Community Policing*, MMA&T en *Protection of Civilians* aan te leren. Met die kennis kunnen de politiemensen ook uitgezonden worden naar vredesmissies voor de Verenigde Naties (VN), de Afrikaanse Unie (AU), de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) en missies van de Europese Unie (EU).

Bron: KMarMagazine 2020-03

Politie Noord-Nederland controleert id's op afstand

De politie in Leeuwarden, Assen en Groningen gebruikt een verlengstukje op de wapenstok om op afstand identiteitsbewijzen te controleren. Het gaat om een met een 3D-printer vervaardigd houdertje waarin de kaart kan worden gelegd. De methode is bedacht door het zogenoemde 'Innovatiehuis' van politie Noord-Nederland. Dit innovatiehuis is sinds september

2018 gevestigd op de Zernike Campus Groningen. Hier werken studenten, docenten, onderzoekers, bedrijven en de politie met elkaar aan de nieuwste technologische ontwikkelingen. De politie demonstreert het houdertje in een filmpje op YouTube.

Bron: www.nos.nl en Politie Noord-Nederland

Scan de QR-code met uw smartphone voor de demonstratie van het houdertje of ga naar www.youtube.com en zoek op 'wapenstok hulpmiddel2'.

Na zijn dienstplicht als marechaussee bij 11 Maresk is voor René ten Bras een internationale carrière in de tech-industrie weggelegd. Maar ook het politievak blijft trekken: hij wordt vrijwilliger bij de Nationale Politie én reservist bij de Koninklijke Marechaussee.

| Door: Martin Aalbers

Elektrotechnicus met politie-ervaring

In Beek/Ubbergen aan de Duitse grens bij Nijmegen wordt in juli 1963 René ten Bras geboren. Daar groeit hij op met zijn jongere broer. Vader Ten Bras werkt in Nijmegen op het Gemeentelijk Slachthuis. Met succes doorloopt René de mavo in Nijmegen. Elektrotechniek is zijn hobby, zit diep in zijn vezels en de keuze om in 1980 naar de mts te gaan is dan ook een logische vervolgstap. Een belangrijk onderdeel van de studie is de stageperiode en die loopt René in 1983 bij de PTT. Tijdens een vervolgstage in Nijmegen krijgt hij kennis aan de telefoniste. Ze gaan vrij snel samenwonen en tot over de oren verliefd kopen zij in 1984 in Wijchen een woning. Tijdens het laatste jaar van zijn studie sterkstroomtechniek werkt René in zijn schaarse vrije tijd voor het in Nijmegen gevestigde eerste particuliere telecombedrijf naast de PTT.

Dienstplicht

Als 19-jarige gaat René voor de keuring voor zijn dienstplicht naar de Indelingsraad in Utrecht. De oproep voor zijn eerste opkomst ligt logischerwijs ergens in 1983, maar vanwege zijn studie krijgt hij uitstel. Twee van René's vrienden zitten bij de KMar; door hun positieve verhalen schrijft hij in 1986 een

brief naar het ministerie van Defensie om ingedeeld te mogen worden bij de KMar.

Van uitstel komt geen afstel, integendeel, dinsdag 9 september 1986 betreedt René het terrein van de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn en wordt ingelijfd bij lichting 86-5 van het A-eskadron. Over zijn vier maanden durende opleiding zegt hij: "Een leuke en goede periode die mij mede heeft gevormd met waarden en normen. Daar hecht ik erg aan." René wordt geplaatst als marechaussee PD/chauffeur bij 11 Maresk op de Oranjekazerne in Schaarsbergen.

Als commandant stafwacht in het stafgebouw 1e Divisie op Nieuw Vrijland, neemt hij het op voor een van zijn collega's die een kleine misstap begaat. Daarvoor legt eskadronscommandant kapitein Veltman hem twee dagen verzuimd arrest op, te ondergaan in een weekend. Tijdens dat weekend stelt René zich beschikbaar als 'chauffeur van dienst', waardoor een van zijn maten fijn naar huis kan.

Omdat hij de beschikking heeft over een voertuig, verricht hij allerlei hand- en spandiensten en mag zelfs aanwezig zijn bij een barbecue van de officieren. Niet eens zo slecht dus, twee dagen verzuimd!

De parate periode wordt gekenmerkt door veel transporten van onder andere Kamp Nieuw Milligen naar Duitsland. De escortes en begeleidingen van colonnes naar en van de oefenterreinen in Duitsland zijn leuke ervaringen. Bij terugkomst aan de grens is het elke keer weer een spannende strijd tussen de Douane en de militairen of de inge-

1986, Apeldoorn, eindoefening OCKMar

slagen alcohol en sigaretten, gekocht tegen zeer lage prijzen in de NATO-shop, mee de grens over kunnen. Als marechaussee wordt René er door de Douane bijgehaald om toezicht te houden bij het openen van een kluis van een commandant. Er is een vermoeden van smokkelwaar en inderdaad, de kluis zit vol. De persoon in kwestie was in geen velden of wegen te bekennen en derhalve krijgt de chauffeur van het voertuig de boete opgelegd. René: "Ik neem aan, dat dit later is goedgekomen."

Internationale carrière

Tijdens zijn veertien maanden dienstplicht blijft hij zich, weliswaar op een laag pitje, actief inzetten voor het Nijmeegse telecombedrijf. Wanneer René eind 1987 met groot verlof gaat, krijgt hij een vaste aanstelling bij het bedrijf. Medio 1988 treedt hij als servicemon-

teur in dienst bij 'Metron Semiconductors Europe' (MSE) in Almere. MSE is een Amerikaans bedrijf uit Chaska (Minnesota) met vestigingen in Dallas (Texas); het is een globale speler in de halfgeleiderindustrie met ook een groot aantal Europese vestigingen. Die tijd was 'booming' voor de tech-industrie. In 1992 wordt René gevraagd om voor drie weken naar 'Metron Semiconductors Nordic' in Solentuna, circa 50 km ten noorden van Stockholm, te gaan. Drie weken worden zes weken en zes weken worden uiteindelijk zes jaar. Hij begint er als servicemonteur, wordt daarna verantwoordelijk voor service & onderhoud en vervolgens eindverantwoordelijk voor heel Scandinavië.

Na negen jaar komt er in 1992 een einde aan zijn relatie. Maar in 1993 leert hij Sara kennen, een Zweedse dame die bij Ericsson werkt en de

komende jaren worden in Zweden hun twee dochters geboren. Inmiddels is René ook nog voor vier maanden in Israël gestationeerd geweest. In januari 1998 vertrekt het gezin voor Metron Semiconductors naar Dallas (Texas). Daar worden zij de directe achterburen van de Southfork Ranch van de Ewings, bekend van de televisieserie 'Dallas'. Vier maanden later keert het gezin terug naar Zweden. Kort daarop wordt René voor een jaar geplaatst bij MSE in München. Om de twee weken vliegt hij op en neer naar Zweden.

Na het Zweedse, Israëlische, Amerikaanse en Duitse avontuur komt het gezin met kerst 1999 terug naar Nederland. Ze gaan in Beuningen bij Nijmegen wonen waar hun derde dochter wordt geboren en René en Sara in 2001 trouwen. Dat jaar studeert Sara af als ingenieur in de halfgeleidertechniek en krijgt een baan bij 'Philips Semiconductors' in Nijmegen, het latere NXP.

Ondertussen is de echte groei uit de tech-industrie, de druk is van de ketel. In 2006 begint een wereldwijde recessie en René's contract bij MSE wordt na achttien jaar niet meer verlengd. Hij schrijft zich in bij de Kamer van Koophandel, maar zijn 'RtB-Systems' voor het leveren van diensten en/of goederen voor beveiliging blijkt niet levensvatbaar. Ook een dienstverband bij een bedrijf in het westen van het land levert niet op wat hij voor ogen had. Begin 2007 treedt René in dienst bij 'Emerson Process Management Flow B.V.' in Ede. Emerson is een multinational met 110.000 werknemers, actief in de petrochemische industrie met flowmeters, pijpleidingen, kleppen en afsluiters. Ligt van 1992 tot 2006 het werkgebied van René globaal in West- en Noord-Europa, Israël en Noord-Amerika, bij Emerson is dat het Midden-Oosten en Oost-Europa.

René's cv staat inmiddels bij diverse headhunters in de systemen. Hij wordt in 2009 benaderd om bij 'UPC' regio-manager te worden. Vanuit zijn woonplaats Beuningen een functie 'om de hoek' en hij heeft het prima naar zijn zin bij UPC. In 2015 wordt hij benaderd voor de functie van directeur afdeling

1987, pech onderweg

1978, doe je werk als het moet, maar pak je rust als het kan

Kabelcom bij 'Van Aalst' in Oss. Daar hoeft hij niet lang over na te denken en een jaar later wordt hij er directeur service & sales. Omdat zijn contract niet wordt verlengd, treedt René in 2019 in dienst bij 'WM3-energy', een bedrijf gericht op het verduurzamen van bedrijven en bedrijfs-terreinen.

Vrijwilliger Nationale Politie én reservist Koninklijke Marechaussee

In 2005 krijgt René meer vrije tijd. Hij meldt zich aan als vrijwilliger bij de Nationale Politie en gaat voor de opleiding vier jaar lang tweemaal in de week naar Apeldoorn. Aansluitend wordt hij in Tiel geplaatst en in 2010 op zijn verzoek in Nijmegen. De carrière-mogelijkheden bij de Nationale Politie zijn in de politieregio Brabant-Noord (Cuijk) echter beter, daarom vraagt hij overplaatsing aan. Tegelijk met deze overplaatsing wordt hij bevorderd tot agent; in december 2019 volgt bevordering tot hoofdagent.

Naast het zijn van vrijwillig politieagent zoekt René nóg een uitdaging en solliciteert in 2010 als reservist bij de Koninklijke Marechaussee. Met de politiediploma's A en B in zijn bezit wordt hij aangesteld als wachtmeester en ingedeeld bij de regio Zuid. Daarna wordt hij onder andere ingezet op vliegveld Eindhoven. Omdat de werkzaamheden in de regio Noord afwisselender zijn, vraagt René in 2012 overplaatsing aan naar deze regio. Drie jaar later wordt hij bevorderd tot wachtmeester der 1e klasse.

Bij de politie houdt hij zich voornamelijk bezig met de dagelijkse handhaving van openbare orde en veiligheid in het verkeer. René over zijn activiteiten als vrijwillig politieagent en als actief reservist bij de marechaussee: "Handhaving van openbare orde en veiligheid in het

verkeer zijn de dingen waar ik het meeste mee heb. Het geeft mij een enorm goed gevoel op dat gebied mijn steentje aan beide organisaties te kunnen bijdragen. De inzet als vrijwilliger en reservist wordt door de beroepscollega's enorm gewaardeerd."

Eén inzet waaraan René als KMar-reservist heeft meegewerkt, is toch wel zeer bijzonder: niet alledaags is de taak om stiekem en ongezien proberen binnen te komen op hoog beveiligde militaire objecten en locaties om de effectiviteit van de beveiliging te testen. Vermomd als monteur van UPC is het René gelukt een nep-bombrief te plaatsen in het kantoor van commandant KMar. De opdracht is volbracht, maar de rapen waren gaar en commotie alom.

Val van de ladder

Eind 2012 eindigt het huwelijk van René en Sara, maar de donkere periode is nog niet voorbij wanneer vier maanden later zijn vader overlijdt. Dat jaar verhuist hij van Beuningen naar het ouderlijk huis in Beek/Ubbergen. Hij is weer thuis! In 2017 wordt bij zijn broer Edwin de afschuwelijke ziekte ALS geconstateerd. Gelukkig woont Edwin slechts een paar straten bij René van-

daan, waardoor hij veel bij hem kan zijn.

Op 15 april 2019 is René aan het werk aan de gevel van zijn huis, maar valt ongelukkigerwijs van de ladder en breekt zijn derde lendenwervel. De volgende dag wordt hij geopereerd en mag twee dagen later – met een korset om – het ziekenhuis verlaten. Na drie maanden revalideren is hij weer op de been. De camera's aan zijn woning hebben de val en de hulpverlening vastgelegd. Er is een '112-audio' van gemaakt en is zo prima trainingsmateriaal voor de hulpverlening geworden!

Door de val is zijn IBT-certificering (Integrale Beroepsvaardigheden Training) bij de KMar verlopen. Jaarlijks moeten vijf trainingen met succes worden gevolgd en dit jaar zal hij alles in het werk stellen om aan de IBT-eisen van de KMar te gaan voldoen. Gelukkig is zijn IBT-certificering bij de politie niet verlopen.

Momenteel – we schrijven 28 maart – worden als voorzorgsmaatregel in de coronacrisis de vrijwillige agenten van de Nationale Politie niet ingezet om zo een mogelijke verspreiding van het virus onder de politie te voorkomen.

2018, agent René ten Bras tijdens actie 'MONO' in Brabant

2018, wmr1 René ten Bras met een Kaapverdische collega tijdens oefening 'Lowlands Granade'

Watersnood Tuindorp-Oostzaan 60 jaar na dato nog in menig geheugen gegrift

1960, Tuindorp-Oostzaan: het trieste gevolg van de dijkdoorbraak

Het is zestig jaar geleden dat de Koninklijke Marechaussee naar Tuindorp-Oostzaan in Amsterdam-Noord werd gedirigeerd. Vanwege een lekkende waterleiding in de dijk stroomde het water uit het Noordzeekanaal kolkend de polder in. Een watersnood van enige omvang was het gevolg. Er kwamen ruim 2600 woningen onder water te staan. De 15.000 inwoners van de aan Oostzaan en Zaanstad grenzende wijk Tuindorp-Oostzaan moesten evacueren en werden elders in Amsterdam ondergebracht. Om plunderingen en diefstal uit de verlaten woningen tegen te gaan, werden 700 marechaussees ingezet om de wijk te bewaken. | Door: Frans Meijer

Wateroverlast is niet zo vreemd in Nederland. Ons land wordt immers zowel in het noorden als in het westen omringd door de Noordzee. Daarnaast lopen de Maas, de Rijn (met de IJssel als zijarm) en de Lek dwars door ons land. Vooral deze rivieren treden bij hevige

regenval buiten hun oevers en zorgen voor ondergelopen kades en uiterwaarden. Maar het ongemak en de 'natte voeten' die dat oplevert zijn in niets te vergelijken met de overstromingen en watersnoodrampen die ons land vanaf het jaar 838 hebben geteisterd. Zo zal

De legpenning die alle bijstandsverleners van de Koninklijke Marechaussee van het stadsbestuur van Amsterdam ontvingen vanwege hun inzet tijdens de watersnood

In Marechaussee Contact van februari 2015 verscheen reeds een artikel over de inzet van de marechaussee tijdens de watersnood in Tuindorp-Oostzaan. In dat artikel deelde oud-dienstplichtige Adam Lamain (lichting 1959-4) zijn ervaringen als lid van het Detachement 'Tuindorp-Oostzaan'. In deze editie doet oud-dienstplichtig marechaussee der 2e klasse, Teus Benschoop uit Breukelen verslag over zijn detachering in Tuindorp-Oostzaan. Teus was van lichting 1959-3 en volgde de opleiding aan het Depot Koninklijke Marechaussee in Apeldoorn. Samen met nog andere dienstplichtigen, maar ook met beroepsmarechaussees in opleiding, heeft hij ten tijde van de watersnood enige weken in dit deel van Amsterdam dienst gedaan.

niet alleen de watersnoodramp in februari 1953 in Zeeland veel lezers van dit blad nog helder voor de geest staan; ook het amper zeven jaar later overstroomde Tuindorp-Oostzaan staat bij menigeen nog in het geheugen gegrift. De wijk Tuindorp-Oostzaan is een wijk in Amsterdam-Noord en een van de tuindorpen die in de jaren twintig zijn gebouwd voor werknemers van scheepswerven zoals de Amsterdamse Droogdok Maatschappij in Amsterdam-Noord. Een terugblik op die ijskoude 14e januari in 1960.

Lek in de dijk

Twee mobiele beveiligers van het Regiment van Heutz rijden in de vroege ochtend van 14 januari 1960 op de dijk langs Zijkanaal H van het Noordzeekanaal, op weg naar Kamp Zeeburg in Amsterdam. Het sneeuwt en het is bit-

terkoud. Dan trekt een zwarte plek op het besneeuwde wegdek van de dijk hun aandacht. Een dooiplek denken ze nog. Niets is echter minder waar: de dooiplek blijkt een gat in de dijk waaruit het water uit het Noordzeekanaal via Zijkanaal H de polder instroomt. Ze voorkomen ternauwernood dat ze met de combi dat gat inrijden. Geschrokken maken ze rechtsomkeert en waarschuwen bij de eerste de beste boerderij politie, marechaussee, brandweer en de onderofficier van Kamp Zeeburg, waarna onmiddellijk actie wordt ondernomen en de hulp snel op gang komt. Tegen halfzeven rijden er radiowagens door het dorp om de bevolking te alarmeren. Terwijl de straatputdekseis uit het wegdek knallen, vluchten veel Tuindorp-Oostzaners wadend door het koude water naar de dijk of zoeken het in huis hogerop. Binnen drie uur staat er twee meter water in de wijk. Alle 15.000 inwoners moeten evacueren. Ze worden ondergebracht bij familie in Amsterdam of elders, of krijgen onderdak op het troepentransportschip Zuiderkruis dat aan de Javakade ligt afgemeerd. Anderen vinden onderdak in de Sint-Rosaschool of in jeugherbergen.

Koud en guur

Onder de 700 marechaussees die tijdens de watersnood voor de bewaking worden ingezet, draait ook Teus Benschop z'n diensten, zowel 's nachts als overdag. Hij slaapt in de Oranje-Nassaukazerne in Amsterdam, anderen hebben hun slaapplek bij Brigade Amsterdam. Teus: "Vanuit de Oranje-Nassaukazerne werden we naar de controleposten op de dijken in het gebied gebracht en ook weer opgehaald. De wegen waren voor alle verkeer afgesloten, tenzij je een ontheffing kon tonen. Manschappen en voertuigen van de Koninklijke Marechaussee hadden die ontheffing."

Goede ogen en geen sneeuw

Teus vervolgt: "Tijdens mijn dienst op de dijk sneeuwde het licht en de temperatuur lag rond het vriespunt. Er stond een gure wind; we vernikkelden van de kou. Vanuit de verte naderde een auto. Deze reed langzaam en was spaarzaam verlicht. Ik zag meteen dat het een auto van de Koninklijke Marechaussee was dus ik bracht de groet. Iets verderop

stopte de auto en het raampje ging open. Ik groette nogmaals en noemde mijn naam en mijn rang. De commandant Koninklijke Marechaussee [dit is vrijwel zeker brigadegeneraal O.A. Kaub geweest, red.] vroeg in hoogsteigen persoon waarom ik geen stopteken had gegeven en hem niet naar een pasje had gevraagd. Ik antwoordde dat dit niet hoefde voor manschappen en voertuigen van ons Wapen. 'Of ik dat dan wel kon zien bij dit weer?' vroeg hij mij. Hij geloofde mijn 'zeker wel' kennelijk niet en liet de chauffeur vijftig meter achteruitrijden om ons vervolgens met dezelfde snelheid als daarvoor te naderen, terwijl de generaal bij mij bleef staan. Ondertussen had ik twee diepe wensen: dat de hoogste in rang net zulke goede ogen zou hebben als de laagste in rang en dat het niet harder zou gaan sneeuwen. Mijn wensen werden gelukkig vervuld. Onze generaal zei: 'Correct marechaussee Benschop. Ik wens je een goede wacht.' En weg was hij."

De kat

Een ander voorval uit Teus z'n mond: "Een paar dagen later liep ik met marechaussee Ad Pieterse op dezelfde weg. Het was een prachtige windstille winter nacht met bijna volle maan. Hoewel door het wegpompen het water in de wijk al behoorlijk gezakt was, stonden de straten en tuinen nog wel onder water. Opeens hoorden we een knerpend geluid. Toen we eens goed keken zagen we dat het een slaapkamer raam van een van de verlaten huizen was dat een stukje open stond en door de wind heen en weer bewoog. Maar toen het raam ineens verder openging, vonden we dat wél verdacht. Vanwege de ringvaart tussen ons en het slaapkamer raam konden we er niet dichtbij komen. Dus wat te doen? Het groene fluitje? Een sommatie? Geladen pistool? Plotseling sprong er een grote kat uit het raam naar beneden op het kippenhok of op het kolenhok, dat wisten we niet precies, en verdween in de duisternis. En mét die kat verdween bij ons de spanning als sneeuw voor de zon of... gezien het middernachtelijke uur: naar de maan!"

'De beste tijd heeft u gehad'

"We hadden ook wel eens een ochtend vrij", gaat Teus verder. "Het halve pelo-

ton ging dan naar een museum of naar Artis. Voor ons was alles gratis, ook een ritje met de tram; onze nestel was het kaartje. Tijdens een van de tramritten zagen we hoe een hulpvaardige conducteur een oude vrouw hielp bij het uitstappen en zei: 'Ik zal u helpen want de beste tijd heeft u gehad.' Waarop de vrouw antwoordde: 'Mijn beste tijd moet nog komen.' En die beste tijd wens ik mijn nu inmiddels 80-jarige dienst-kameraden van harte toe."

Tot slot

Al met al duurt het 33 uur voordat het gat in de dijk is gedicht, waarna het droogpompen begint. De bevolking keert na veertien dagen weer naar hun door het water in rampzalige toestand verkerende woningen terug. Alles is bedekt met een dikke laag modder. Het meubilair en veel huishoudelijke artikelen zijn niet meer te redden, maar met de vergoedingen van het Rampenfonds zijn de inwoners er redelijk goed vanaf gekomen terwijl er slechts één slachtoffer te betreuren valt: een oude vrouw sterft aan een hartaanval.

Scan de QR-code met uw smartphone voor filmbeelden van de watersnood of ga naar www.youtube.com en zoek op Tuindorp-Oostzaan.

foto: privécollectie Teus Benschop

Bijzondere band met Bronbeek

2020, Bronbeek, ow Mark Peters met Bronbeek-bewoners Joop Nijhof (links) en Bol Kerrebijn

Bij brigades van de Koninklijke Marechaussee worden collega's ingezet in de functie van 'wijkopperwachtmeester'. De redactie is benieuwd naar de inhoud van de functie en hoe deze wordt beleefd. We spreken met een van hen: opperwachtmeester en veteraan Mark Peters, wijkopper bij Brigade Veluwe. | Door: Jan Gaasbeek

Mark gaat naar de mavo op de Juliana van Stolbergsschool in Enschede en volgt daarna gedeeltelijk een opleiding tot verpleegkundige. In 1994 komt hij op voor zijn dienstplicht in de Koningin Wilhelminakazerne te Ossendrecht bij het Centrum voor Vredesmissies en wordt na de basisopleiding opgeleid tot geneeskundig verzorger. Mark: "Tijdens mijn dienstplicht werd ik voor de United Nations Protection Force (UNPROFOR) als geneeskundig verzorger uitgezonden naar Bosnië. Dat was moeilijk voor mij omdat mijn vader ernstig ziek was. Gelukkig mocht ik hem dagelijks bellen en een eventuele repatriatie was geregeld. Na mijn dienstplicht, die eindigde op Kamp Holterhoek in Eibergen, had ik plannen om initieel oorlogstraumatoloog te worden, nu algemeen militair verpleegkundige genaamd. De toekomst-

mogelijkheden vond ik onzeker en zo koos ik ervoor om marechaussee te worden."

Op 26 november 1995 treedt Mark in dienst bij de KMar. In Apeldoorn volgt hij de opleiding tot onderofficier beroeps bepaalde tijd (BBT) en krijgt een contract voor vier jaar. "Van december 1996 tot december 1999 was ik geplaatst bij Brigade Weert en werkzaam bij MTV¹. Ik wilde echter beroeps worden met een vast contract, maar vanwege mijn verminderd kleurenonderscheidingsvermogen kon dat niet en ik verliet de marechaussee. Toch kon ik na circa negen

maanden alsnog terugkeren. Mijn verminderd kleurenonderscheidingsvermogen bleek geen bezwaar meer."

"Vanaf september 2000 volgde ik vier maanden de Middelbare Onderofficiersvorming KMar, waarna ik geplaatst werd bij Brigade Enschede. Ik verrichtte er werkzaamheden bij de politiedienst en grensbewaking. In januari 2007 volgde een plaatsing bij Brigade Buitenland Missies waarna ik vanaf juli 2009 negen jaar werkte bij Brigade Oostgrens-Midden bij MTV."

Wijkopperwachtmeester

In juli 2018 wordt Mark geplaatst bij Brigade Veluwe in Apeldoorn. Het werkgebied beslaat een groot gedeelte van Gelderland, Utrecht en Flevoland. De brigade heeft meerdere werklocaties met

1 MTV staat voor Mobiel Toezicht Vreemdelingen, sinds 2012 voor Mobiel Toezicht Veiligheid.

als hoofdlocatie Apeldoorn en kent drie hoofdtaken: militaire politiezorg, Lelystad Airport en beveiliging van het Koninklijk Huis. "Na negen jaar mobiel toezicht vond ik het tijd om wat anders te gaan doen. Het mooie bij de marechaussee is dat je kunt/moet wisselen van functies. Ik wilde wijkopper worden. Bij Brigade Veluwe kwam de functie van wijkopper vrij en ik besloot te solliciteren. Er waren meer collega's die voor de functie opteeden, maar na de sollicitatieprocedure kreeg ik de functie toegewezen. Ik doe dit werk nu ruim anderhalf jaar en het bevalt me uitstekend. Naast de voorgescreven werkzaamheden heb ik voldoende vrijheid en vertrouwen vanuit de leiding om een eigen invulling aan de functie te geven, vandaar ook mijn keuze."

"De werkzaamheden bestaan uit het verrichten van politietaken, niet zijnde noodhulp, op aangewezen militaire locaties, zoals het leggen en onderhouden van contacten, het zijn van opsporingsambtenaar en indien nodig verbaliserend optreden. Ook het geven van voorlichting en adviezen op gebied van preventie, wet- en regelgeving, het uitvoeren van patrouilles, het opnemen van aangiftes en het onderhouden van contacten met de wijkagenten van de Nationale Politie in mijn gebied behoren tot mijn werkzaamheden."

Samen met andere veteranen wonen op landgoed Bronbeek

Geïnteresseerden kunnen zich vrijblijvend aanmelden voor de aspirantdagen in Bronbeek. Deze dagen worden georganiseerd voor hen die overwegen in het militair tehuis te gaan wonen. Het leven daar kan dan van dichtbij worden ervaren en er kan kennis worden gemaakt met de bewoners. Verder wordt er informatie verstrekt over alle voorzieningen en de relatief geringe bijdrage in de kosten. Er zijn ook mogelijkheden voor een tijdelijke opname. De aspirantdagen vinden plaats op 7 september en 30 november 2020. Op www.bronbeek.nl staan de voorwaarden waaraan men als toekomstige bewoner moet voldoen.

Mark werkt op de Oranjekazerne te Schaarsbergen ter ondersteuning van de daar aanwezige wijkopper, voor het Koninklijk Tehuis voor Oud-militairen en Museum Bronbeek (KTOMM Bronbeek) in Arnhem, voor de Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO) in Markelo en op Kamp Holterhoek in Eibergen. Maar ook op drie objecten – dat is zo afgesproken – die behoren tot Brigade Drenthe-IJsselstreek, want Mark woont in Enschede en die zijn voor hem dus makkelijk bereikbaar. Het zijn: Diensten Centrum Human Resources (DCHR) in Enschede, Complex Twente in Enschede (deel van de voormalige vliegbasis Twente) en het defensiecomplex Uitvoeringsorganisatie Vriezenveen (UOV) in Almelo. "Een diversiteit aan locaties waar ik graag functioneer en ook militaire politiezorg wil verlenen.

Je ontmoet niet alleen Nederlandse maar bijvoorbeeld in Kamp Holterhoek ook Duitse militairen. Ik probeer een balans aan te brengen in dienstverlening en het zijn van opsporingsambtenaar. Het bereikbaar zijn voor mensen vind ik zeer belangrijk door zichtbaar, herkenbaar en aanspreekbaar te zijn."

Bronbeek

Mark heeft met Bronbeek een bijzondere band. "Ik voel mij vanuit sociaal en maatschappelijk oogpunt erg aangetrokken tot de bewoners. Allen hebben een bijzondere geschiedenis en zijn trots op wat ze voor Defensie konden betekenen en hebben bewust gekozen om in Bronbeek te wonen. Ik hoor veel verhalen over wat ze hebben meegemaakt en wat hun is overkomen. De een vertelt daar wat meer over dan de ander. Ik ben er regelmatig en word steeds weer enthousiast ontvangen. Eigenlijk voel ik mij een deel van Bronbeek. Met de functionarissen die er werken (vaste krachten en vrijwilligers) heb ik goed contact, ook met de commandant. Ik loop de deur niet plat bij hem maar als er wat is, ben ik altijd welkom. Zelf weet hij mij ook te vinden."

In Bronbeek wonen oud-militairen van alle krijgsmacht delen. Van de marechaussee zijn dat nu **Bol Kerrebijn** (93 jaar) en **Joop Nijhof** (92 jaar). Bol diende bij het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee in Nederlands-Indië en ging in 1982 met leeftijdsontslag als adjudant van de Koninklijke Landmacht. Hij woont nu ruim vijf jaar in Bronbeek. Joop diende met de 7 December Divisie ook in Nederlands-Indië en ging als adjudant van de Koninklijke Marechaussee eveneens in

2018, Apeldoorn, Veteranendag KMar, ow Mark Peters met Bol Kerrebijn en (in de rolstoel) Charles Besançon

1982 met leeftijdsontslag. Joop woont inmiddels drie jaar in Bronbeek en hoopt op 23 juni zijn 93e verjaardag te vieren. Een voormalige bewoner van Bronbeek is oud-dienstplichtig marechaussee **Charles Besançon**, overleden op 6 september 2019. Mark: "Charles was zeer gelukkig met de mogelijkheid om als Indië-veteraan in Bronbeek te mogen verblijven en was een graag geziene bewoner. Ik stond wekelijks aan zijn ziekbed. Hij was een zeer openhartige man die ondanks zijn ziekte belangstelling bleef houden voor anderen. Ook voor mij persoonlijk had hij aandacht. Charles was extreem trots dat hij bij de marechaussee had gediend en vond het jammer de organisatie destijds te moeten verlaten. Hij was graag gebleven."

foto: Mark Peters

(vlnr) ooo Hans Arts, dochter en Bol Kerrebijn

foto: Mark Peters

(vlnr) ooo Bert van Holst en Joop Nijhof

(vlnr) Bol Kerrebijn, ow Mark Peters, kol Evert Jan Kasteel

Bijzondere bijeenkomst

Bol Kerrebijn vierde op 18 februari 2020 in de Poortzaal van Bronbeek zijn 93e verjaardag samen met zijn dochter, Joop Nijhof, een afvaardiging van de marechaussee en de redacteur van Marechaussee Contact. Namens CKMar waren waarnemend Directeur Operaties Staf

CKMar, kolonel Evert Jan Kasteel en wapenadjutant Bert van Holst aanwezig. Ook van twee brigades waren er vertegenwoordigers: van Brigade Veluwe, commandant majoor Mark de Graaf en brigadeadjutant Hans Arts, en van Brigade Oostgrens-Midden, plaatsvervangend commandant kapitein Anton Kroes en brigadeadjutant Jan Berrelkamp. Uiteraard was wijkopper Mark ook aanwezig. Goed dat de KMar aandacht heeft voor haar Bronbeek-bewoners! Bol was zeer enthousiast en genoot zichtbaar met volle teugen!

Museum Bronbeek

Op het landgoed Bronbeek is ook Museum Bronbeek gevestigd dat eveneens onder het toezicht van Mark valt. We staan even stil bij het museum, dat vertelt over het koloniale verleden van Nederland in Nederlands-Indië. Centraal staat de geschiedenis van het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger (KNIL) en de gekoloniseerde tegenstanders. De vaste tentoonstelling vertelt het verhaal van Nederlands-Indië, beginnend aan het eind van de 16e eeuw. Een belangrijk deel van de expositie gaat over de Tweede Wereldoorlog in de kolonie en de gevolgen voor de bewoners. Het verhaal eindigt in de post-koloniale periode, waarin honderdduizenden Indische Nederlanders naar Nederland vertrokken. Verhalen van ooggetuigen, authentieke uniformen, wapens en filmbeelden schetsen een beeld van deze geschiedenis. Het museum is een bezoek meer dan waard;

foto: privécollectie Mark Peters

2019, Afghanistan, medal parade

meer informatie is te vinden op www.museumbronbeek.nl.

Veteraan

Naast zijn uitzending als dienstplichtige naar Bosnië is Mark bij de marechaussee maar liefst zes keer uitgezonden. "Ik wilde dat graag. Als ik bij de politie was gegaan was die kans aanzienlijk kleiner geweest. Ik vind het prachtig en verrijkend om in een andere omgeving werkzaam te zijn, met andere mensen en hun culturen/gebruiken kennis te maken, om hen vooral ook te spreken en – vaak onder moeilijke omstandigheden – hulp te bieden. Als het moet, ga ik weer."

Marks uitzendingen: 2003 Irak (SFIR), opleiden lokale politie; 2007 Afghanistan (ISAF), liaison; 2008-2009 Bosnië (EUFOR), planner en contactpersoon voor lokale politie; 2011 Kosovo (EULEX), monitoren grenspolitie; 2015 Mali (MINUSMA), trainen en adviseren politie; 2019 Afghanistan (RSM), militaire politiezorg.

AED-hulpverlener

Mark is enthousiast motorrijder en de trotse bezitter van een Kawasaki Vulcan Voyager, waarmee hij al vele kilometers heeft afgelegd. Hij is ook AED-hulpverlener (Automatische Externe Defibrillator) en door zijn initiatief is in zijn woonwijk in Enschede een AED geplaatst. Via crowdfunding is het geld bijeengebracht. Het toeval wil dat Mark tijdens het interview een AED-oproep ontvangt. "Op mijn telefoon heb ik een app geïnstalleerd. Wanneer je bij een hartstilstand van iemand via deze app gealarmeerd wil worden, ontvang je een oproep als je in de buurt van het slachtoffer bent. In dit geval was het in de omgeving van mijn huisadres dus te ver om erheen te gaan. Dankzij de app kan gerichter worden gealarmeerd en is er een grotere kans dat er burgerhulpverleners in de buurt beschikbaar zijn die kunnen helpen. Er zijn al vele levens door gered."

Mark is kort geleden gehuwd en heeft nog geen kinderen. Hij is duidelijk een zeer enthousiaste en deskundige medewerker van de marechaussee, iemand die zich met hart en ziel inzet en hoopt de functie van wijkopper nog jaren te mogen vervullen. Het is belangrijk dat je in deze functie iemand hebt die bekend is en het vertrouwen heeft van de mensen waar je mee werkt, toch? Over enkele maanden zal met hem worden gesproken of verlenging van zijn huidige functie mogelijk is.

Dienstongeval met een staartje

I Door: Harry Fieten

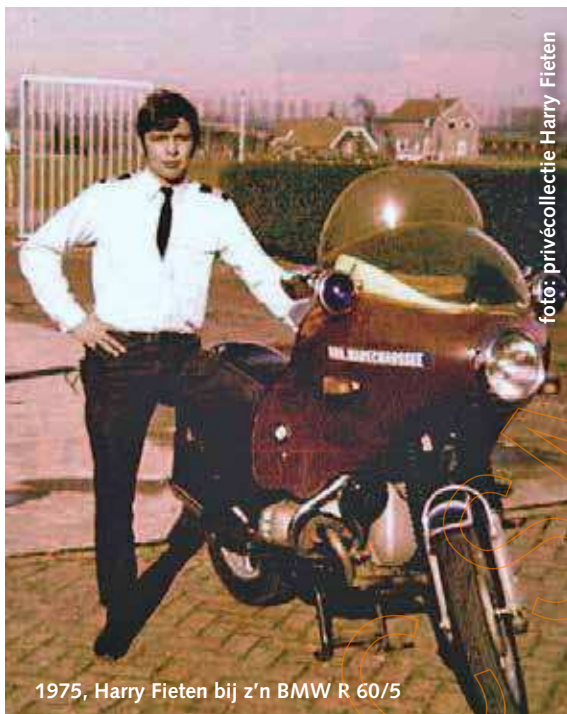
Brigade Wezep, 28 juli 1976. Van brigadecommandant Paalman heb ik de opdracht gekregen deze middag op de motor naar de Achterhoek te rijden. Ik zal daar samen met wachtmeester Roelofs van Brigade Nijmegen, een aantal tanks in verband met een oefening over de openbare weg begeleiden. Het is 15 graden, droog en er schijnt een waterig zonnetje.

Ik haal de motor, een zwarte BMW R 60/5, gekentekend KS-05-64, zonder kuip en zonder verbindingsmiddelen uit de garage, trek m'n motor-kleding aan, nou ja... motor-kleding: een kunststoffen driekwart witte jas, een stof-fen rijbroek en hoge leren laarzen, een soort vissenkom als helm en een paar leren handschoenen. Meer is het niet.

Tijdgat

Ik start de motor en rijd vanuit Wezep naar een ontmoetingspunt bij Zutphen om vandaaruit met Roelofs naar de omgeving van Neede te rijden waar de oefening plaatsvindt, en wij een aantal pantservoertuigen door de omgeving zullen begeleiden. Rond 18.50 uur rijd ik over een stil landweggetje terug naar het verzamelpunt. Daarna zit er een tijdgat in m'n geest; ik weet niet meer dat ik besta. Op een gegeven moment maakt iemand me wakker door tegen m'n wang te tikken, zegt dat hij dokter is en dat ik zwaargewond ben. Later is me verteld dat ik op een kruising geen voorrang verleende aan een auto en door de hoge snelheid een verkeerspaal uit de grond heb gereden, waarna de motor rechtopstaand tegen een boom tot stilstand kwam. De benzinetank lag 36 meter verderop in een weiland en ik bewusteloos en zwaargewond in een droge sloot. De motor was total-loss.

Ik raak weer buiten bewustzijn en wordt enkele uren later wakker in het Stadsmatenziekenhuis in Enschede. Daar lig ik alleen op een kamer, m'n

1975, Harry Fieten bij z'n BMW R 60/5

foto: privécollectie Harry Fieten

rechterarm omhoog gehouden met behulp van touwen en gewichten en met een pen door de elleboog. Het blijkt dat ik een gecompliceerde boven-armbreuk heb opgelopen, waarbij een bot dwars door m'n overhemd en trui heen stak. Omdat men vermoedt dat ik inwendige bloedingen heb, zit er een huishoudcentimeter (zo een als m'n moeder gebruikte bij het breien) om m'n buik. Ieder uur komt er een verpleegster kijken of de buikomtrek niet groter is geworden. Daarnaast krijg ik om de zes uur een penicilline-injectie in het bovenbeen, dat is verrekke pijnlijk. Na een paar dagen word ik overgebracht naar een ziekenhuis in Hoogeveen, vlakbij m'n woonplaats. Daar wordt een stalen plaat in mijn bovenarm geschroefd met vijf zelftappers [schroeven om de plaat vast te zetten op het bot, red.] om de botten op hun plek te houden. De plaat is overigens nooit verwijderd. Gelukkig ben ik nog jong en gezond waardoor het herstel voorspoedig gaat. Na een paar weken mag ik naar huis en twee maanden later meld ik me weer bij de brigadecommandant in Wezep.

Politiediploma

In die tijd heb ik gedurende twee winterseizoenen bij de Rijkspolitie Oplei-

dingsschool Apeldoorn mijn politiediploma A behaald, dat kon toen nog. In 1978 ben ik overgestapt naar de Gemeentepolitie Assen waar ik tot 2010 (deeltijd) motorrijder ben geweest. Samen met vele collega-motormuizen en collega's van Brigade Assen ben ik in de jaren 80 en 90 tijdens de Asser TT ten strijde getrokken tegen het motorgepeupel dat zonder helm, zonder uitlaat en met een blik bier aan de mond het verkeer onveilig maakte.

Staartje

Maar wat is nou dat staartje? Wel: de zomer van 1976 was snikheet, ziekenzalen hadden geen airco. Ik lag daar elke dag in bed te puffen. Maar... op de afdeling liep een mooie, blonde leerling-verpleegster rond waar ik helemaal hoteldebotel

van was en zij van mij! Nu, anno 2020, zijn we meer dan veertig jaar gelukkig getrouwd, beiden met pensioen, gezond en nog opa en oma ook!

foto: privécollectie Harry Fieten

1978, Orvelthe, Harry met z'n mooie blonde verpleegster, Margriet

Michel (46) is in alle vroegte op Schiphol om twee vrienden af te halen als hij ziet dat een marechaussee met haar telefoon in de weer is. Dat schiet hem in het verkeerde keelgat. "Je bent betrapt", zegt de Rotterdammer. "Vind je dat grappig?", reageert de beduusde marechaussee. Zegt Michel: "Nou, het is niet grappig, maar je staat niet op te letten. Ik werk zelf in de beveiliging en ik word door mijn baas naar huis gestuurd als ik sta te bellen." Waarop Michel prompt zijn beveiligingspasje tevoorschijn haalt. "Doe je dat in opdracht van de marechaussee?" "Dat gaat je niets aan", antwoordt Michel.

| Door: Martijn Delaere

Nu heeft Michel het echt verbruid bij de marechaussee en hij wordt apart genomen om hem te fouilleren. "Kijk eens wat ik in mijn zak heb", zegt Michel, en hij haalt een *grinder* tevoorschijn. Dat is een op een handgranaat gelijkend apparaatje waarmee je wiet maalt. Michel: "Het was helemaal niet mijn bedoeling om de marechaussee te laten geloven dat dat ding zou kunnen ontploffen. Ik dacht dat het een aansteker was. Ik bedoelde er niets mee. En toen werd ik voor verhoor meegenomen naar een kamertje."

Zwaaien

En zo belandt Michel een paar maanden later bij de Haarlemse politierechter Francke, want hij zou de marechaussee hebben willen wijsmaken dat de *grinder* kon ontploffen. Dat heeft hij toch ook tijdens zijn verhoor op Schiphol gezegd?, houdt de politierechter hem voor. "U zei: 'Ik wilde haar laten geloven dat het een echte handgranaat was. Ik zou het zo weer doen.' Als ik dit lees, dan denk ik: wat is dit? En wie

bent u om op Schiphol met een beveiligingspasje te zwaaien naar een marechaussee? Ik snap er helemaal niets van." Nou ja zwaaien, zwaaien, hij liet het pasje 'gewoon zien.' "Maar waarom, u was daar toch niet aan het werk?" "Nee, dat weet ik. Het was gewoon heel stom", weet Michel.

Ellende

Zijn baas vindt het zo stom dat hij Michel ontslaat. "Het is waardeloos, maar ik snap het wel. Het heeft zoveel ellende veroorzaakt." Op Schiphol ontstaat die ochtend overigens geen ellende. Schiphol Plaza wordt niet ontrend. De marechaussee ziet namelijk meteen dat het geen echte handgranaat is. Maar het is en blijft een raadsel

voor de politierechter waarom Michel zich zo gedroeg op Schiphol. "Had u verdovende middelen gebruikt? Had u gedronken?" Nee. Ook officier van justitie Kooij probeert het te begrijpen. "Had u slecht geslapen? Zat u niet lekker in uw vel? Zijn er psychische zorgen?" "Ik heb een bipolaire stoornis", zegt Michel pardoos. "Na het incident ben ik opgenomen. Ik ben wel vaker opgenomen geweest."

Opgenomen

"Waarom kom u daar nu pas mee?", wil de officier van justitie weten. "Het kan veel verklaren." Michel: "De psychologen weten niet of het daardoor op Schiphol uit de hand is gelopen. Ik heb het gewoon gedaan, klaar."

Bron: de Rechtspraak | Tekening door: Niels de Hoog

"Ik dacht dat het een aansteker was"

Politierechter Francke staat er ook van te kijken. "Ik waardeer het dat u zegt dat u het gewoon hebt gedaan, maar wat u nu zegt is wel relevant natuurlijk." Omdat Michel de gang van zaken rond zijn psychiatrische opnames niet zo goed op een rijtje heeft, legt zijn raadsman uit dat Michel kort na het akkefietje op Schiphol in opdracht van het Openbaar Ministerie drie weken opgenomen is geweest en daarna nog eens op eigen initiatief twee weken bij Antes Zorg is behandeld. "Hij krijgt nu ook medicatie", zegt advocaat Peerik. "Een nuttige toevoeging", vindt de politierechter.

Manisch

Officier van justitie Kooij wist niets van de psychische opname die haar collega's in Rotterdam hadden verordonneerd, maar het verandert wel alles voor de officier, die nu wil dat de zaak wordt aangehouden. "Ik kan geen eis neerleggen. Er moet een reclasseringsrapport komen." Dat vindt Michels advocaat Peerik helemaal niet. "Het OM heeft al voor een afdoening gekozen. Mijn cliënt is opgenomen geweest en er ligt een conclusie van Antes dat hij niet meer manisch is." "U zou toch ook kunnen vinden dat uw cliënt ontoerekeningsvatbaar was op Schiphol?", vraagt de rechter. Vindt de raadsman niet. "Mijnheer is op last van het OM behandeld. Dat vind ik een gepaste afdoening. Het gaat nu goed met hem. Ik verzoek u daarom de zitting voort te zetten." Dat wil Michel ook.

Praktisch

Na een korte onderbreking wil politierechter Francke dat ook. "De reclassering gaat niet zeggen of u wel of niet toerekeningsvatbaar was op Schiphol. Ze adviseren bijvoorbeeld over begeleiding, en die hebt u al gehad. Ik kan niet over alles heenstappen, dus het kan zijn dat ik terugkom op mijn beslissing, maar vooralsnog wil ik dat de officier van justitie een standpunt inneemt. We moeten praktisch zijn." En dat is de officier van justitie dan ook. Ze eist een maand voorwaardelijke gevangenisstraf en een werkstraf van twintig uur omdat Michel de marechaussee heeft willen doen geloven dat hij een granaat zou

Publiek

Michel heeft niemand wijs willen maken dat hij een granaat zou laten ontploffen en hij heeft ook geen valse bommelding gedaan, vindt zijn advocaat. "Mijn cliënt deed niets bedreigends en de marechaussee had meteen door dat het om een nepgranaat ging. Hij heeft niet gezegd dat hij een explosief bij zich had en hem ook niet in het publiek laten zien. De rust is niet verstoord. De grinder is geen verboden voorwerp, je mag hem overal mee naartoe nemen." De rechter moet zich ook bedenken dat Michel zijn baan is kwijtgeraakt en dat hij in opdracht van het OM en op eigen initiatief opgenomen is geweest.

Verhaal

Politierechter Francke vindt dat ze genoeg heeft gehoord en gelezen. Michel

verdient geen vrijspraak. "Uw advocaat probeert een logisch verhaal van het incident op Schiphol te maken. Maar als alles logisch zou zijn, dan zou ik geen werk hebben. Ik zit hier hele dagen omdat mensen dingen doen die niet logisch zijn. En uw advocaat was er niet bij. De mensen van de marechaussee waren er wél bij en die vertellen een heel ander verhaal dan wat u en uw raadsman vandaag hebben verteld. U hebt op Schiphol trouwens ook een ander verhaal verteld." Michel wilde de marechaussee wel degelijk wijsmaken dat er een granaat zou ontploffen. "U hebt dat gewoon verteld. Deze zaak is niet zo ingewikkeld." Niemand weet of Michel op Schiphol Plaza gedeeltelijk ontoerekeningsvatbaar was, 'maar het ligt wel voor de hand', denkt de politierechter. Als rechter Francke dat voegt bij het feit dat er geen paniek is geweest op Schiphol, dan komt ze op twee weken voorwaardelijke gevangenisstraf. "Ik mats u; zo zie ik dat wel. En ga een baan zoeken."

Dit artikel is een verslag van een rechtszitting gehouden door de Rechtbank Noord-Holland te Haarlem op 8 januari 2020. Dit verslag en de bijbehorende tekening zijn eerder gepubliceerd op www.rechtspraak.nl. De redactie van 'de Rechtspraak' heeft toestemming verleend om deze te publiceren in Marechaussee Contact.

Een *grinder* (Engels voor vermalen) is een apparaatje waarmee men grove of meestal te natte stukken wiettoppen kan vermaleren tot in joints bruikbare kruimels. *Grinders* komen voor in verschillende vormen, van klein en simpel, gemaakt van plastic tot groot en met drie of vier filters.

Grinders bestaan altijd uit twee ronde delen die in elkaar passen om een gesloten rond compartiment te vormen. De bovenkant is meestal kleiner dan de onderkant. In dat compartiment zitten aan beide zijden pennetjes. Deze pennetjes verspringen zodat ze elkaar niet raken wanneer de delen in tegenovergestelde richting van elkaar worden gedraaid. De pennetjes trekken de grove stukken wiet uiteen, en na een paar seconden grinden zit er een direct bruikbare laag kruimels in de onderkant van de *grinder*.

Bron: tekst en foto uit Wikipedia.org

De officier van justitie in een moeilijk parket

Door een brigadecommandant werd ik opgebeld met de mededeling, dat hij een grote partij valse bankbiljetten in beslag had genomen. Nu, dat komt niet iedere dag voor en ik was nieuwsgierig naar bijzonderheden. Dus liet ik de paarden zadelen en reed er met m'n oppasser heen. De brigade in kwestie lag in een landelijk dorp en de rit te paard voerde door uitgestrekte heidevelden en heerlijke boslanen, waarom ik dan ook steeds *la plus noble conquete de l'homme* [de meest nobele verovering van de mens, red.] koos om die brigade te bezoeken.

De toedracht van het geval was deze: In dat betrekkelijk kleine dorpje kende ieder natuurlijk iedereen, zo goed zelfs dat men dikwijls alleen de voornamen van elkander wist en Piet Hendriks dan ook slechts bekend stond als Peer van Mien van Kees van Dora. Mien was dan de vrouw en Kees en Dora waren pa en ma. Soms kwamen zelfs de grootouders er nog aan te pas. Twee onbekende mannen op een fiets liepen dus dadelijk in de gaten.

Natuurlijk kwamen er wel eens vreemden in het dorp, maar niet altijd zulke,

die zo goed in hun slappe was bleken te zitten. Maar per slot van rekening kan het een winkelier niet schelen of hij z'n waren van de hand doet aan Peer van Mien en Kees van Dora of aan twee onbekenden, als het geld dat hij ontvangt maar goed is. En daar bestond nu juist enige twijfel over, in den beginne niet maar wel later. Eerst werd wat gekocht bij A en met een gebaar van grand seigneur werd door de ene met een bankbiljet van zestig en door de ander met een van veertig betaald. De bankjes waren splinternieuw en schenen zojuist van de Nederlandsche Bank gekomen te zijn. Nu, dat was winkelier A precies hetzelfde. Een oude jas is minder waard dan een nieuwe, maar een oud bankje van zestig was even goed als een nieuw en zeker in een tijd toen een gulden nog een gulden was en niet een fractie ervan, zoals nu.

Nee, integendeel de heer A had liever groot geld dan klein en wie heeft dat niet en het verhoogde de credietwaardigheid van de klanten, dat zij met zulke flinke flappen op tafel kwamen. Hij keek dan ook meer naar het geld dan naar zijn klanten en daardoor was het hem waarschijnlijk niet opgevallen, dat zij er allesbehalve als millionairs uitzagen. Maar men vergete niet, dat het gebeurde zich afspeelde in een klein dorpswinkelje, waar als regel geen millionairs hun inkopen komen doen en waar een eenvoudige en minder bedeelde clientèle voor de toonbank verschijnt. Bovendien had onze winkelier het veel te druk met het wisselgeld bij elkaar te zoeken om op zulke bijkomstigheden te letten.

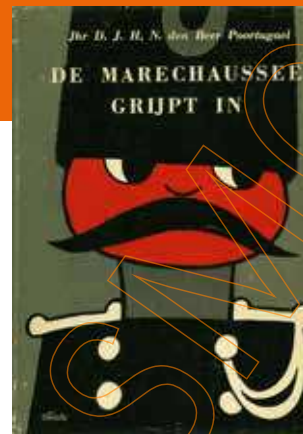
Waren zij verstandig geweest, dan hadden deze sjappen, want men zal wel begrepen hebben, dat zij respectievelijk niet de directeur van de Nederlandsche Bank en diens sous-chef waren, na een paar inkopen haast je rep je het hazenpad gekozen. Maar blijkbaar ging de affaire zó goed dat ze er niet mee op konden houden. Ze kochten bij A, B, C en bij nog meer letters van het alfabet en daar het een warme dag was, vlijden zij zich ten slotte vergenoegd neer in een

zitje, dat de kastelein verleidelijk voor zijn herberg had neergezet en dronken een koel glas bier, dat zij ook met een splinternieuw bankje betaalden.

Edoch ze hadden over het hoofd gezien dat ze in een klein dorp waren, waar veel gepraat wordt, liefst over elkander, maar ook wel over wereldschokkende evenementen. Zulk een gebeurtenis was nu de komst van die twee puissant rijke vreemdelingen, die uit louter dure bankbiljetten schenen te bestaan. Of Peer van Mien van Kees van Dora er nu met Jans van Koos van Derk van Truus over gesproken had of omgekeerd kan ik mij niet meer herinneren, maar wel, dat er gepraat werd en men scheen deze invasie van splinternieuwe bankbiljetten toch wel wat vreemd te vinden. En zo had er een de stoute schoenen aangetrokken en was naar de brigadecommandant der Maréchaussée gegaan om hem om raad te vragen.

De brigadecommandanten zijn in een dorp de factotums [manus van alles, red.] tot wie ieder zich wendt, wanneer hij of zij moeilijkheden heeft. Zij zijn de juridische vraagbaken van het goedgezinde deel der bevolking. Hoeveel klachten over onenigheden, oorvegen, beledigingen hebben nooit de Justitie bereikt door diplomatieke kundigheden dezer oppervachtmeesters, die als geen anderen het verstonden de boze partijen weer bij elkaar te brengen en verder in vrede te doen leven. Zelfs met geschillen over burgerlijk recht kwam men bij hen en in maar weinig gevallen wisten zij geen oplossing te brengen.

Nu, de brigadecommandant vond het ook maar een vreemd geval en het leek hem het beste om zich maar eens daadwerkelijk op de hoogte te stellen. Hij liet zich de twee heren aanwijzen, die juist hun vertering hadden voldaan en nu, tevreden over de goede zaken, naar elders wilden fietsen. Maar juist te laat,

want de brigadecommandant, een hof-felijk man, nodigde hen bij hem een kopje thee te komen drinken. Nu zijn er invitaties, waar je niet voor kunt bedanken en een zodanige was deze en eenmaal op het bureau in de kazerne wilde de opperwachtmeester toch eerst wel graag weten, wat de heren in hun zakken hadden, alvorens te vragen of ze suiker en melk in hun thee gebruikten. Een Maréchaussée fouilleerde het tweetal en daar kwam een voorraad nieuwe bankbiljetten tevoorschijn, genoeg om er een vorstendom mee te kopen.

Eerst hadden zij allerlei prachtige verhalen, maar het duurde niet lang of het hoge woord kwam eruit, het waren valse biljetten en zij hadden opdracht om ze tegen goede munt te ruilen. De oudste van het tweetal was een bekende van de politie, een berucht individu. Hij was toen al niet zo jong meer en zal, indien hij niet heel oud is geworden, wel aangeland zijn in een wereld, waar men noch aan valse, noch aan echte bankbiljetten waarde hecht. De jongste van de twee was een Duitser en hij zal vermoedelijk wel financieel adviseur van Hitler geworden zijn in latere jaren.

Dat was een zaak. Ieder had, indien ik mij goed herinner, tweehonderd biljetten bij zich en zij waren inderdaad in dat dorpje hun manipulaties begonnen. Ik liet me de flapjes vertonen, die werkelijk niet van echte waren te onderscheiden, zelfs het watermerk was er onberispelijk in aangebracht. Alleen het papier voelde iets anders aan. Toevallig had ik enige ervaring op dat gebied. Ik had namelijk eens de papierfabriek bezocht, waar men het bankpapier fabriceerde en men vertelde me daar, dat hoe mooi ze ook bankbiljetten konden namaken ze altijd te herkennen waren aan het soort papier. Want dat was niet na te maken, omdat de echte biljetten gemaakt worden van papier, dat volgens een geheim procedé wordt vervaardigd. Men wete het dus: twijfelt men aan de echtheid van het zuur verdiende flapje, dan even voelen of het goede soep is.

Jammer genoeg voor hem kreeg de brigadecommandant niet het uitgebreide onderzoek naar de herkomst van het valse geld. Dat werd, en zeer terecht, in

handen gegeven van de valse bankbiljet-tencentrale, die inderdaad de bron heeft opgespoord. Die was in Keulen. Het bleek een wijdvertakte organisatie te zijn en onze twee gearresteerden waren slechts handlangers. Het speelt mij ook dat het onderzoek in andere handen overging, want ik had graag een reisje naar Keulen gemaakt voor nader onderzoek. Keulen was destijds, voor ze gevraagd hadden er een ruïne van te maken, een aardige en mooie stad, waar je heel genoegelijk een paar dagen kon doorbrengen.

Dit zou het einde van deze episode kunnen zijn, indien tijdens het eerste onderzoek zich niet een vermakelijk incident had voorgedaan, dat toch het vermelden wel waard is. De officier van Justitie, die begrijpelijkerwijze ook zeer geïnteresseerd was in deze niet alledaagse geschiedenis, kwam ook eens kijken. Hij bekeek de biljetten met studie en ik vroeg hem of hij wellicht een echt biljet bij zich had van veertig of zestig gulden. Inderdaad bleek hij een groentje van veertig bij zich te hebben. We legden het naast het valse en ze leken als twee druppels water op elkaar. Door hem even af te leiden, kreeg ik het gedaan, dat hij zeer gemoedereerd het valse biljet in zijn portefeuille stak. De brigadecommandant, die het zag, had plezier voor zes.

Toen hij nu weg wilde gaan, vroeg ik de officier van Justitie of hij ook van plan was het biljet, dat hij bij zich had gestoken, uit te geven. "Hoezo?", vroeg hij. "Omdat het vals is", antwoordde ik lachend, "het echte ligt op tafel." De officier schrok zichtbaar en toen ik hem vertelde, hoe het verschil te voelen, liet hij ontelbare malen de briefjes door zijn vingers gaan en ik weet zeker, dat hij tot op de dag van heden nog niet overtuigd is, dat hij ten slotte is weggegaan met het echte bankbiljet, dat hij zeer waarschijnlijk met angst en beven aan de kastelein van de soos ter hand heeft gesteld om er zijn borrel mee af te rekenen.

Oorspronkelijke tekst uit:
'De Marechaussee grijpt in' door jhr.
D.J.H.M den Beer Poortugael

Je tijd zelf indelen

Bij de Huzaren werd je als luitenant de dienst voor de volgende dag door de korporaal van de week meegedeeld en als bewijs dat je op de hoogte was gebracht, tekende je het orderboek. Daarin stond dan, dat de volgende dag om 8 uur zou worden uitgerukt naar de exercitiehoof of dat je met een ander peloton tot de bruine partij behoorde en je om kwart voor negen bij de H van Heusdenhout diende te zijn, waar je nadere instructies zou krijgen. Het kon ook gebeuren, dat je de volgende dag om 10 uur bij de paardeninspectie diende te zijn en om 2 uur bij het fourageren. Zo werd iedere dag, soms van uur tot uur voor je ingedeeld en liep je in zekere zin in een tredmolen.

En dan is de overgang naar het districtscommando van de Maréchaussée heel groot, zo groot zelfs, dat je enige tijd nodig hebt om aan de nieuwe toestand te wennen. Dat is een hele overgang in het begin en is het even moeilijk om je grote zelfstandigheid te realiseren. Je divisiecommandant zit op grote afstand en hem kan het populair gezegd niets schelen wat je met je tijd doet, mits je maar zorgt dat de winkel naar behoren marcheert. Je gaat naar je bureau wanneer je dat het beste uitkomt en schikt het niet, dan zie je het kantoor een of meerdere dagen niet, mits je maar zorgt dat de periodieke stukken tijdig in de brievenbus komen. En daar zorgt dan meestal je schrijver nog voor.

Je bent dus geheel vrij om je dag in te delen, je kunt zelf bepalen, wat je doen kunt, of paardrijden in de manège of te paard naar een brigade gaan of ergens een zitting bijwonen van een rechtbank of kantongerecht, waar personeel van je district moet getuigen. Soms ook vind je het beter om een belangrijk onderzoek te volgen of eens met een burgemeester in je district te gaan praten. Contrôle op je dienst is er praktisch nooit en dat spoort je juist aan om het maximum te geven wat je kunt en dat weten de chefs, de divisiecommandanten, omdat zij vroeger ook een district gecommandeerd hebben.

PTSS en de moeizame weg terug naar geluk

Veteranenecht paar Erik en Lyanne Paskamp

Begin 2016 bezocht ik SMC'er Erik Paskamp in zijn woning in Goor met als doel het schrijven van het artikel 'Sarajevo staat in brand' dat in het juninummer van Marechaussee Contact van dat jaar verscheen. Het veteranenecht paar Erik en Lyanne Paskamp waren daar beiden in 1992 op missie. Tot mijn verrassing werd ik onlangs door het echtpaar uitgenodigd aanwezig te zijn bij de presentatie van Lyanne's boek: 'Ze hoorden mijn schreeuwen niet'. Het boek gaat over de posttraumatische stressstoornis (PTSS) die zij heeft opgelopen na haar uitzending naar Bosnië, haar vechten ertegen, de perikelen binnen het gezin, en de moeizame weg terug naar geluk. Uiteraard geef ik gehoor aan de uitnodiging en reis af naar Markelo. | Door: Frans Meijer

Zalencentrum de Haverkamp in Markelo vult zich met 180 genodigden, waaronder familie, vrienden en kennissen van de beide Paskamps. Oud-collega's van onder meer de KMar geven eveneens acte de présence en luitenant-kolonel KMar Richard Badoux, vertegenwoordigt de inspecteur der Krijgsmacht. Op de eerste rij neemt minister van Defensie Ank Bijleveld plaats. BNMO-voorzitter Bert Dedden (Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstsachtoffers) zit achter in de zaal. Fred Lardenoye van uitgeverij Quo

Vadis leidt de presentatie in en vertelt de aanwezigen hoe uit de verhalen en aantekeningen van Lyanne tijdens haar therapie, het boek tot stand is gekomen. Daarna is het woord aan Lyanne. Aan de hand van een diaprojectie houdt zij, bijgestaan door Erik als het over zijn aandeel in het boek gaat, een aangrijpend betoog over haar leven met ups en downs.

Sarajevo

Lyanne begint met de ontmoeting met Erik in 1984, hun huwelijk op 21 november 1986 en haar eerste kantoor-

baan. Haar vakantie in de Sinaï-woestijn bij Erik – toen hij op vredesmissie was bij de Multinational Force and Observers – doet haar besluiten ook militair te worden. Ze begint in 1990 met een militaire rijopleiding in Venlo en wordt daarna ordonnans/chauffeur in Garderen bij de landmacht. Begin 1992 komt voormalig Joegoslavië in

Overhandiging van het eerste exemplaar aan minister van Defensie Ank Bijleveld

foto: Frans Meijer

beeld. Defensie draagt haar eenheid op de verbindingen te gaan onderhouden tussen de twaalf bataljons van UNPROFOR (United Nations Protecting Force) in Kroatië. Lyanne doet dienst vanuit het hoofdkwartier in de Bosnische hoofdstad Sarajevo. Echtgenoot Erik zit als marechaussee bij de UN MP Coy bij dezelfde missie. Beiden worden ingekwartierd op kamer 403 van het Rainbow Hotel dat op 14 mei 1992 de eerste voltreffers van Servische militie rondom Sarajevo te verduren krijgt. Dit noopt het hoofdkwartier te verkassen naar Belgrado in Servië. Na de uiteenzetting van Lyanne vertelt Erik wat zij tijdens deze eerste rotatie van UNPROFOR allemaal hebben meegemaakt. Deze ervaringen blijken later de basis te zijn voor de diagnose PTSS in het leven van Lyanne.

Als Lyanne in 1994 in verwachting is, verlaat ze de militaire dienst. Het gezin verhuist eerst binnen Duitsland naar Seedorf om vervolgens Erik naar Nederland te volgen waar hij is geplaatst bij Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB). Zelf gaat ze bij de gemeente Goor aan de slag op de afdeling belastingen. Bij de BSB krijgt Erik in 1997 een ongeval met een explosief waarbij hij zodanig aan zijn rechterarm gewond raakt dat hij die moet missen. Niet alleen het feit dat Erik zijn arm kwijt is, ook de twee jaren revalidatie die daar-

op volgen, hebben grote impact op het gezin, waarin inmiddels nog twee meisjes zijn geboren. Wanneer de vader van Lyanne in 2004 plotseling overlijdt, grijpt de ellende in haar gedachtewereld steeds verder om zich heen, terwijl zij zich niet begrepen voelt.

25 kg speksteen

2006 is het begin van een zoektocht langs vele zorginstellingen waarna de therapie begint. Tijdens die therapie wordt de worsteling van Lyanne in de vorm van 25 kg speksteen tastbaar. Die steen gaat, met opschriften van Lyanne, letterlijk door de tijd aan stukken. Een deel van de steen neemt ze mee in haar rugzak tijdens haar pelgrimstocht van vier weken naar Santiago de Compostella. Daar kiepert ze de brokstukken een voor een in de verschillende ravijnen waar ze dagelijks langsloopt, waarmee ze aangeeft haar ellende de rug toe te willen keren. Tot slot vertelt ze over het hoe en waarom van het boek, over haar recentelijke terugkeer met Erik naar Bosnië en sluit met foto's uit 1992 haar presentatie af.

Eerste exemplaar

Het voorwoord in het boek is geschreven door defensie-minister Ank Bijleveld, aan wie Lyanne het eerste exemplaar overhandigt. Beiden wonen in Goor en kennen elkaar van het stadhuis van gemeente Hof van Twente waar Bijle-

'Ze hoorden mijn schreeuwen niet' (ISBN 9789492435149) is voor € 19,92 te koop in de boekhandel of te bestellen via www.uitgeverijqv.nl (u betaalt geen verzendkosten). Het is een zeer aangrijpend, goed leesbaar boek dat de lezer niet onberoerd laat.

veld van 2001 tot 2007 burgemeester was. Zij spreekt over de wereld die Lyanne heeft moeten doorkruisen en over de onderzoeken die Defensie ontwikkelt ter verbetering van de zorg van militairen met PTSS. Uitgever Fred Lardenoye heeft het ondertussen achter in de zaal druk met de verkoop van het boek. Aan de bladzijde hangt voor alle genodigden een zakje met een steen, de laatste van het blok speksteen waarmee Lyanne zo heeft geworsteld.

Ook het ongeval van Erik waarbij hij zijn arm verloor, komt in het boek aan de orde. Erik: "Het ongeluk werd geclassificeerd als 'staatsgeheim'. Dat betekende dat ik geen openheid van zaken zou kunnen geven over details omtrent het ongeval. Het hele voorval werd niet breed uitgemeten in de pers en wat er al gepubliceerd werd, klopte veelal niet. Als persoon had ik daar geen moeite mee. Ik wist zelf wat er gebeurd was. Voor mij was het ook niet belangrijk om een schuldige of een verantwoordelijke aan te wijzen. Ik kreeg er mijn arm immers niet mee terug." Na nog enkele jaren administratief werk bij de BSB gedaan te hebben, verliet Erik in 2004 Defensie en ging studeren in Zwolle. Op dit moment is hij actief in de civiele sector GGZ-agoog (een op geestelijke gezondheidszorg gespecialiseerde maatschappelijk werker (post-hbo) en herstelcoach bij 'Special Forces in Business'.

Over de UNPROFOR-missie in voormalig Joegoslavië, waar de basis voor Lyanne's PTSS gelegd werd, verwijzen wij u naar MC nummer 3, juni 2016. Deze editie kunt u terugvinden via www.marechausseecontact.nl

foto: Carlo ter Ellen

Lyanne kan nu dealen met PTSS. De liefde binnen het gezin heeft alles overwonnen

Sabotageploeg Winsum opgerold

Deel 47 uit de serie 'De onbekende helden van 1940-1945'

Door: Henk G. Westland, luitenant-kolonel b.d.

In de vroege morgen van 16 februari 1945 valt de *Sicherheitspolizei* in Winsum de huizen binnen van tien leden van een sabotageploeg, waaronder die van opperwachtmeester Jan Moes en twee collega's. Een maand later gaan zij op transport naar concentratiekamp Neuengamme en maken de laatste maand van het bestaan en de ontruiming van dat kamp mee.

Jan Moes (26), marechaussee bij Brigade Dwingeloo, is tijdens de Duitse inval op 10 mei 1940 met de brigade – conform opdracht – voor hun oorlogstaak via de Afsluitdijk naar Amsterdam getrokken. Na de capitulatie keren de marechaussees weer terug naar hun standplaatsen en hervatten de politiedienst. Het Nederlandse leger wordt gedemobiliseerd en de marechaussee wordt nu een burgerkorps: marechaussee Moes krijgt per 5 juli 1940 eervol ontslag uit de vrijwillige militaire dienst.

De politie in Nederland (gemeentepolitie, rijksveldwacht en marechaussee) wordt enorm uitgebreid, voornamelijk met personeel uit het gedemobiliseerde leger. Dit betekent dat ook uitbreiding van het kader noodzakelijk is. De Inspecteur der Marechaussee bepaalt dat per 1 september 1940 maar liefst 117 ervaren marechaussees worden bevorderd tot wachtmeester; deze bevordering geschiedt op voordracht van de divisiecommandanten en betrokkenen hoeven niet eerst zoals gebruikelijk een examen af te leggen. Veertien dagen eerder heeft ook al een dergelijke blokbevordering plaatsgevonden. Ook Moes is een van de gelukkigen, maar dit betekent voor deze Drent een maand later wel een overplaatsing naar het Groningse Wehe.

Eerder, tijdens zijn plaatsing in Bellingwolde, leerde Jan in het nabijgelegen Wedde, Freerkiena (Kine) Gelling kennen. Ze krijgen verkering, trouwen op 22 maart 1941 en gaan wonen in de marechausseekazerne van Wehe. Eind

dat jaar wordt een zoon en in 1944 een dochter geboren.

Eind 1942 wordt Winsum de nieuwe standplaats voor wachtmeester Moes en wel bij de nieuw opgerichte 'prijsbeheerschingsgroep' van de marechausseeafdeling Winsum. Prijsbeheersing betreft de opsporing van economische delicten, dus van overtredingen aangaande de distributie- en prijswetgeving. Bij reorganisatie van de politie van maart 1943 wordt Moes ontslagen bij de Marechaussee en aangesteld als opperwachtmeester der Staatspolitie, ingedeeld bij de 'Marechaussee (Gendarmerie)'.

Jan is overigens een fanatiek sportman op het gebied van atletiek in de politie-sportwereld. Ook in bezettingstijd is dit nog steeds mogelijk. Het Nieuwsblad van het Noorden van 1 juli 1943: "Groninger marechaussee wint politie-districtswedstrijden. [...] De beste persoonlijke prestatie werd verricht door den Groninger marechaussee Moes, die den hink-stap-sprong en het speerwerpen won. En mede daardoor won de Groninger marechaussee den corpbeker". Twee weken later bij de Nederlandse politiekampioenschappen in Hilversum wordt hij vijfde bij het speerwerpen.

Vanaf mei 1943 is Jan met zijn Winsumse collega's hoofdwachtmeester Piet Steringa en opperwachtmeester Roel de Lange op individuele basis, dus niet in georganiseerd verband, betrokken bij illegale activiteiten. Activiteiten zoals: het opstellen van militaire inlichtingen-

Jan Moes wordt op 16 december 1913 geboren in Assen. Zijn vader is besteller bij de 'Drentsche Stoomboot Maatschappij'. Jan groeit op in Assen met zijn jongere broer; hun jongste broertje is drie maanden na de geboorte overleden. Om het timmervak te leren gaat Jan naar de ambachtsschool in Assen en kan daarna als timmerman aan de slag. In zijn vrije tijd dient hij vanaf september 1931 bij de Vrijwillige Landstorm (Landstormverband Assen) totdat hij zijn dienstplicht moet gaan vervullen bij 9 Regiment Infanterie in Assen. Na vijf maanden gaat hij in september 1933 als dienstplichtig sergeant-effectief met groot verlof.

Jan tekent in oktober 1934 bij de 4e Divisie Koninklijke Marechaussee in Groningen een verbandakte voor onbepaalde tijd als marechaussee te voet. Dit is bijzonder want normaliter begint de opleiding tot marechaussee bij het Depot Koninklijke Marechaussee in Apeldoorn en duurt bijna zes maanden. Moes krijgt in Groningen een basisopleiding van twee maanden en wordt daarna geplaatst bij Brigade Bareveld. Daar gaat hij meteen de praktijk in, maar moet wel in zijn vrije uren studeren. Na Bareveld volgen plaatsingen bij brigades in Hijkersmilde (1935), Bellingwolde (1937), Veenhuizen, Klazinaveen en Dwingeloo. Tijdens de Duitse inval op 10 mei 1940 verplaatsen de noordelijke marechausseebrigades zich volgens opdracht via de Afsluitdijk naar Amsterdam. Over de ervaringen van marechaussee Moes tijdens deze meidagen is niets bekend.

berichten, uitvoeren van koeriersdiensten, waarschuwen bij gevaar of razzia's en verplaatsen van onderduikers als arrestanten. Regelmatig verblijven onderduikers kort in huize Moes op weg naar een nieuw onderduikadres.

Vanaf augustus 1944 worden in Nederland sabotageploegen ('burgerverzetsgroepen') georganiseerd; zo ook in Winsum, een ploeg van tien man onder leiding van Steringa. De Lange beschrijft dit later: "Door deze gezamenlijke personen was te Winsum een illegale groep opgericht, die ten doel had, om de Duitse bezetting zooveel mogelijk afbreuk te doen, wanneer deze bezetting eventueel moest terug trekken voor de geallieerde legers. Later werden deze groepen van Hollanders aangeduid als Nederlandsche Binnenlandsche Strijdkrachten of kortweg N.B.S." In de NBS-plannen is Jan Moes ingedeeld als pelotonscommandant bij District IV Warffum.

Arrestatie en op transport

In de vroege morgen van 16 februari 1945 wordt de sabotageploeg uit Winsum door de *Sicherheitspolizei* gearresteerd. De Lange: "Nadat verschillende personen van onze groep op beestachtige wijze waren mishandeld, kwamen een zoodanig aantal feiten aan het daglicht, dat een veroordeling kon volgen, al dan niet gerechtvaardigd." De tien worden vastgehouden in het Huis van Bewaring in Groningen totdat ze op 17 maart op transport gaan met bestemming concentratiekamp Neuengamme, ongeveer 25 kilometer ten zuidoosten van Hamburg.

In het kamp krijgen zeven man van de Winsumer sabotageploeg *torsperre* opgelegd, hetgeen betekent dat zij (al in Nederland) ter dood zijn veroordeeld en de poort van het kamp niet uit mogen. Ter onderscheiding krijgen zij een groene armband om met het woord *TORSPERRE*. Jan Moes behoort tot de drie anderen. "Waarom zij geen doodstraf kregen, bleef voor ons allen een raadsel, want zij pleegden dezelfde feiten als de rest", aldus De Lange.

Het spoorwegknooppunt van de stad Uelzen is in het najaar van 1944 en ook op 22 februari 1945 door Amerikaanse bommenwerpers aangevallen. Gevangenen uit Neuengamme, zo'n 500 man, moeten daar werken om de schade te herstellen. Ze worden ondergebracht in het *aussenlager* Uelzen, een loods van een suikerfabriek in Uelzen. Omstreeks

1 april worden ook ongeveer dertig Nederlanders waaronder Jan Moes naar Uelzen overgebracht. In de nacht van 14 op 15 april naderen Britse troepen de stad en het kamp wordt ontruimd. De gevangenen arriveren op 18 of 19 april weer in Neuengamme. Jans terugkomst in het hoofdkamp wordt echter niet opgemerkt door zijn vrienden uit Winsum.

Ontruiming van Neuengamme

Het Britse leger is zo dicht genaderd dat de nazi's inmiddels ook Neuengamme ontruimen. Eerder waren al duizenden gevangenen afgevoerd naar 'opvangkampen' Sandbostel, Wöbbelin en Bergen-Belsen. Op 19 april kunnen 4200 Noorse en Deense gevangenen het kamp verlaten onder begeleiding van het Zweedse Rode Kruis. De resterende gevangenen worden naar Lübeck getransporteerd. Veel 'torsperren' vertrekken op 23 april als laatsten, zij moesten eerst het kamp opruimen. Bijna 10.000 gevangenen, waarvan een deel eerst dagenlang opgesloten is geweest in goederenwagens, worden in Lübeck overgeladen op de vrachtschepen Thielbek en Athen en het passagiersschip Cap Arcona, dat bij Neustadt voor anker ligt. De Athen vaart als pendelboot tussen de kade en de Cap Arcona. Vooral in de ruimen van de twee vrachtschepen is het een ware hel voor de zieke en uitgeputte gevangenen: geen water, nauwelijks eten; hier geldt het recht van de sterkste.

Op 3 mei om 14.30 uur worden in de baai de Thielbek en de Cap Arcona door Britse vliegtuigen aangevallen en in brand geschoten, waarbij zo'n 7000 mensen omkomen. De Athen ligt op dat moment aan de kade in Neustadt met onder de gevangenen ongeveer zestig Nederlanders waarbij Roel de Lange, Piet Steringa en ook... Jan Moes zoals later zal blijken. Op het moment dat de gevangenen de wal op worden gestuurd, rijden de Britse tanks al op de kade. Ze zijn bevrijd! Op de kade vinden ze Jan terug, erg vermagerd door dysenterie: hij is erg ziek geweest en nog niet beter. Roel de Lange: "Hij vertelde ons, dat hij op het buitencommando Uelzen erg ongelukkig geweest was, doordat alle Winsumers waren achtergebleven. Aanvankelijk had hij nog morele steun

Graf van 'Jean Moes' te Neustadt Holstein

gehad van de andere Hollanders, die met hem op transport gesteld waren. Later echter, toen vooral het voedsel zeer slecht werd in het kamp [...] werd dit steeds minder en gingen de aanvankelijke vrienden uitsluitend voor zichzelf leven."

Ze worden door de Britten in een mariniekazerne ondergebracht en goed verzorgd. Na drie dagen echter laat een dokter Jan overbrengen naar het Landeskrankenhaus in Neustadt, waar hij in de morgen van 15 mei op 31-jarige leeftijd sterft. Zijn stoffelijk overschot wordt aanvankelijk begraven in Neustadt en in 1951 herbegraven op het Nederlands ereveld te Loenen.

Van de Winsumer groep zijn behalve Jan Moes ook omgekomen: Dirk Jan Holsheimer (Neustadt, 12 mei 1945), Jan van der Laan (Sandbostel, 18 april 1945) en Murco Lamminga (Sandbostel, 20 april 1945).

Het is nooit duidelijk geworden hoe de *Sicherheitspolizei* wist van het bestaan van de sabotageploeg in Winsum.

Pieter Steringa is als opperwachtmeester overgegaan naar het Korps Rijkspolitie en in 1951 geëmigreerd naar Canada. Roelof de Lange is ook naar de rijkspolitie gegaan en wordt als groepscommandant te Diever in juli 1959 bevorderd tot adjudant. Bij een verkeerscontrole op 18 december 1959 te Dieverbrug wordt hij door een personenauto aangereden. Hij overlijdt drie dagen later.

De auteur verricht historisch onderzoek naar de gevallen die in de oorlog 1940-1945 behoorden tot de (Koninklijke) Marechaussee. Wilt u reageren? Uw reactie is welkom op het redactieadres of rechtstreeks per e-mail aan de auteur op marechaussee4045@gmail.com.

| Door: Hans Hovens

Met de verhuizing van archieven en andere zaken vanaf de verdieping in de Dependance in Buren, is een volgende fase van de restauratie en verduurzaming aangebroken. Intussen is ook meer zicht op de voor de restauratie noodzakelijke ingrepen. Nadat eerder werd aangekondigd dat er dit jaar geen bijeenkomsten meer in Buren kunnen worden georganiseerd, betekent de nieuwe fase ook dat de dienstverlening vanuit het archief ernstig wordt beperkt.

Op 10 maart jongstleden stonden de verhuizers voor de deur van de Dependance. Drie dagen later was de bovenverdieping helemaal leeg en werd onder toezicht van vrijwilliger Henny de Heus zo'n twintig ton aan archiefmateriaal in de verhuiswagen geladen voor de verhuizing naar een depotruimte in Arnhem. De verhuizing was noodzakelijk om ons erfgoed goed te beschermen en in stand te houden. De dienstverlening van het archief van de Stichting Museum der Koninklijke

foto: Henny de Heus

Werkzaamheden Dependance Buren in volgende fase

2020, Buren, twintig ton aan archiefmateriaal verhuist naar Arnhem

Marechaussee (SMK) wordt daardoor in zeer hoge mate beperkt. Slechts voor urgente en zeer prioritaire zaken zal tot eind 2020 het in depot bewaarde archief door een van onze medewerkers tijdelijk worden ontsloten. Vóór 1 juli zullen alle voorwerpen van

de begane grond, waaronder voertuigen en motoren, ook naar een depot zijn overgebracht. Daarna zullen de restauratie, de aanpassingen en de verduurzaming van de Dependance van start gaan.

Vier ontwikkelingen

In de tweede helft van vorig jaar vielen vier ontwikkelingen samen. Ernstige scheurvorming in de buitenmuur van de Dependance maakte een grondige restauratie noodzakelijk. De eerder door SMK geuite wens om ook in fysieke zin tot een ontvlechting met het Marechausseemuseum te komen, maakte duidelijk dat een verhuizing van alle archieven en vrijwilligers naar de Dependance een passende actie zou zijn. Daarnaast werd vergaderen in het Weeshuis onmogelijk omdat de daarvoor bestemde ruimte moest worden ingezet voor een nieuwe en grondige registratie van alle in bruikleen gegeven voorwerpen. De verduurzaming van het gebouw vormde een laatste ontwikkeling.

De werkzaamheden worden namens de opdrachtgevers gecoördineerd door de secretaris administrateur van de Stichting van Houten, Jos Govaarts kolonel b.d. Hij zoekt overigens nog een bouwmanager en architect met blauw bloed.

Hij/zij wordt van harte uitgenodigd zich te melden bij secretaris@stichting-vanhouten.nl.

Aankondiging boek: Het Wapen der Koninklijke Marechaussee te paard in Meppel

SMC'er Rien Smit heeft uitgebreid onderzoek gedaan naar de historie (1891-1943) van het marechausseekorps in Meppel. De resultaten daarvan worden binnenkort in boekvorm vastgelegd. Het boek geeft een mooi en volledig beeld van de geschiedenis

van het korps in deze stad. Stichting Oud Meppel wil het boek komend najaar uitbrengen.

De inhoud van het boek ligt nog niet definitief vast; er kunnen nog aanvullingen in beeld en geschrift aan toegevoegd worden. Mochten er lezers zijn die over relevante informatie en/of afbeeldingen beschikken, dan wil de schrijver die informatie graag gebruiken.

Tot uiterlijk eind mei 2020 kan men aanvullingen melden of inleveren bij Stichting Oud Meppel. De stichting is gehuisvest in het Historisch Centrum Meppel aan de Sluisgracht 22 en bereikbaar via www.oudmeppel.nl.

◀ 1895, Meppel, bereden marechaussees op het plein voor het station

foto: archief Stichting Oud Meppel

Het Museum Militaire Traditie (MMT) bestaat al vijftig jaar. De basis voor dit museum is ooit gelegd door Piet en Jaap van der Burg, een vader en zoon met een passie voor het verzamelen van militaria. Sinds de jaren tachtig is hun collectie ondergebracht in de Stichting Collectie Militaire Traditie (SCMT) en in de loop der jaren flink uitgebreid. Ondanks het feit dat de stichting geen rijks- of gemeentesubsidie ontvangt en volledig afhankelijk is van donaties en entreegelden, is het bestuur erin geslaagd het museum in stand te houden. De vaste tentoonstelling heeft de afgelopen twee jaar een grondige update ondergaan.

MMT vertelt de geschiedenis en tradities van onze strijdkrachten waarbij de ontwikkeling van de militaire kleding en toebehoren worden getoond: zeer veel originele uniformen, gedragen te velde en op parade door soldaat en generaal, van de slag bij Waterloo tot en met vredesmissies in onder andere Irak en Afghanistan. Het museum besteedt aandacht aan alle krijgsmachtonderdelen sinds 1815 tot vandaag en drijft volledig op de inzet van enthousiaste vrijwilligers. Een van hen is SMC'er Stan Klijnhout, secretaris en collectiebeheerder van het museum. Stan, tevens ere-bestuurslid, is de olie in de machine: zijn ervaring en wijsheid zijn van onschatbare waarde voor het runnen van dit prachtige museum.

75 jaar bevrijding Nederland

Overall in het land worden in historische musea tentoonstellingen georganiseerd,

foto: Museum Militaire Traditie

waarin bij 75 jaar vrijheid wordt stilgestaan. Ook MMT draagt daar in de vorm van een interessante wisseltentoonstelling haar steentje aan bij. Hoe zagen de soldaten eruit die ons moedig verdedigden toen de Duitsers ons land onverhoeds binnenvielen? En wie waren degenen die ons uiteindelijk van de brute bezetter bevrijdden? Deze wisseltentoonstelling loopt nog tot half mei 2020.

SCMT beheert tevens een documentatiecentrum met daarin een bibliotheek en een historisch archief. Daarnaast heeft de stichting een depot in beheer voor het verantwoord bewaren van te exposeren materialen die vaak door schenking verkregen zijn.

Utile Dulci

Het gebouw waarin het museum nu is

gehuisvest, is in 1920 gebouwd en als bioscoop en tentoonstellingsgebouw onder de naam 'Utile Dulci' (wat betekent: het nuttige gepaard aan het aangename) een trefpunt geweest voor het verenigingsleven van Rijsenburg, de zelfstandige gemeente van voor de herindeling met Driebergen. Met het in het gebouw gevestigde veteranencafé met de naam Utile Dulci, is het trefpunt weer tot leven gebracht.

Op het moment dat dit artikel werd geschreven, was MMT nog gesloten in verband met de coronacrisis. Voor meer informatie en bezoektijden/nieuwe openstelling: zie www.museummilitairetraditie.nl. Het museum heeft zich ook aangesloten bij het samenwerkingsverband 'Heuvelrug Erfgoed Pas', een samenwerkingsverband van musea, landgoederen en horecaondernemers die de culturele regio Heuvelrug toeristisch op de kaart willen zetten. Zie www.heuvelrug erfgoedpas.nl.

Museum Militaire Traditie

Op woensdag 25 maart jongstleden zou de eerste SMC-contactdag van het jaar 2020 plaatsvinden. De reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC) had alle zeilen bijgezet om er een geslaagde dag van te maken: een bezoek aan het Museum Militaire Traditie met daarna een bezoek aan de daarnaast gelegen kaarsenmakerij Dipam in Driebergen. Veel belangstellenden hadden zich opgegeven en keken uit naar deze dag. Helaas moest deze vanwege het coronavirus worden gecancelled, maar er zal ongetwijfeld een nieuw bezoek worden gepland. In deze editie van Marechaussee Contact vertellen we u alvast iets over het museum.

foto: Museum Militaire Traditie

Nieuwe SMC'ers

Dhr. G. van Aalst
Ber 53-3

Dhr. P. van Dijk
Dpl 75-4; Ber 75-5

Mevr. Y. van Erk-Moor
Weduwe van P. van Erk
UNIPTF

Dhr. P.J. Kroezen
BBT 98-1
SFOR

Dhr. L. de Lange
Ber 71-5
MFO; UNPROFOR;
UNAVEM-III

Mevr. Leiwakabessy-Leatemya
Weduwe van
J. Leiwakabessy
KNIL; 2 MP III

Dhr. T. Schrijvers
Dpl 80-2; Ber 81-2

Dhr. B.R. Wick
Ber 90-1
MFO; SFOR

Wij heten u van harte welkom. In totaal vormen nu 2438 SMC'ers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Overleden

Dhr. P.G. Buring
Geboren 22 februari 1925
Overleden (datum niet bekend)
Ned. Indië

Dhr. ir. A.J.M.E. Delsing
Geboren 25 december 1942
Overleden 27 februari 2020
Dpl 61-5

Mevr. E.F.M. van der Eijk-Pas
Geboren 25 september 1936
Overleden 28 juli 2018

Dhr. P. van Erk
Geboren 29 maart 1951
Overleden (datum niet bekend)
Ber 68-5
UNIPTF

Dhr. R.T. van Erkel
Geboren 13 augustus 1944
Overleden 16 februari 2020
Dpl 64-2

Dhr. B.H.M.J. Kaspers
Geboren 4 mei 1931
Overleden 8 maart 2020
Ber 51-3

Dhr. J.H. Knol
Geboren 14 mei 1943
Overleden 18 maart 2020
Ber 61-3

Dhr. A.C.M. van der Linden
Geboren 2 mei 1930
Overleden 24 februari 2020
Dpl 52-3
4 DMC

Dhr. J.C. van der Linden
Geboren 20 juni 1947
Overleden 28 maart 2020
Ber 67-5

Dhr. J.G. Neele
Geboren 2 maart 1935
Overleden 16 februari 2020
Dpl 55-3
4 DMC

Dhr. H.J. Spanjaard
Geboren 9 maart 1941
Overleden (datum niet bekend)
Ber 60-5

Dhr. R. Steenbergen
Geboren 31 augustus 1935
Overleden 2 april 2020
Ber 55-1

Bestuur en redactie van de
Stichting Marechaussee Contact
betuigen de nabestaanden hun
medeleven en wensen
hen sterkte toe.

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

André Peperkoorn
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099
alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor het melden van overlijden van SMC'ers)

Penningmeester

Piet van Sprang
0252-674279
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Nieuw-Vennep (BIC: INGBNL2A)

Administratie en werving

Gerrit Sels
Vrouwenzandstraat 22, 1443 WK Purmerend
0299-471242 / 06-22444926
ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(inschrijven/opzeggen, wijzigen van (e-mail)adressen
e.d. en informatie over en verwerking van bijdragen;
voor bankrekening, zie penningmeester)

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

Gerrit Reloe
Hastelweg 275, 5652 CV Eindhoven
06-30989598
reuniecommissie@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL22 INGB 0007 5300 25
t.n.v. RvMC te Eindhoven
(alleen voor eigen bijdragen bij evenementen)

Veteranen

Bert van Horen
06-47776806
veteranen@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldlijnsondersteuning

Dirk van Harten
Oude Lagezoom 3, 4328 ED Burgh Haamstede
06-38655572 | 0111-720326
dvhartens@zeelandnet.nl

Redactie en Communicatie

Frans Meijer
0341-417087 / 06-20040693
redactie@marechausseecontact.nl

Webredacteur

Jack Vlaming (ad interim)
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Jack Vlaming (ad interim)
stmarcontact@gmail.com

Commandant Koninklijke Marechaussee

Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met onder meer de Koninklijke Marechaussee, het Veteranen Instituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden bij SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2450 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

SMC'er worden?

Woont u in Nederland dan is de jaarlijkse bijdrage € 15,-. Heeft u een adres in het buitenland dan is de bijdrage € 20,- (in verband met hogere portokosten).

Bij aanmelding voor minimaal twee jaar ontvangt u zolang de voorraad strekt als welkomstgeschenk het jubileumboek 'Een krachtig instrument'. Aanmelden kan op www.marechausseecontact.nl.

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

In het kader van de Raamregeling Reüniefaciliteiten (ministerie van Defensie 2010) is in 2013, onder de paraplu van SMC, een reünievereniging opgericht. RvMC is opgericht tegen de achtergrond van kostenvergoeding op grond van de Defensie Regeling Reüniefaciliteiten. Elke SMC'er die veteraan, oorlogs- of dienstslachtoffer of postactief is, wordt automatisch en kosteloos lid van RvMC, tenzij hij of zij hiertegen bezwaar aantekent. Wel of niet lid zijn van RvMC heeft geen enkele consequentie voor de dienstverlening aan SMC'ers. Het vfonds ondersteunt de activiteiten van RvMC.

Nuldlijnsondersteuning

Het Veteranen Platform, de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Veteranen Instituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldlijnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

Ga op onderzoek uit in het Marechausseemuseum

Leer de Koninklijke Marechaussee en haar taken kennen: bewaken & beveiligen, grenspolitie en militaire politie & internationale taken. Er zijn activiteiten voor jong en oud: zo zijn er wisseltentoonstellingen te bewonderen, eens per maand komt een militair vertellen over zijn of haar werk, er zijn workshops voor kinderen en rondleidingen voor iedereen. Aan de hand van Dossier Plaats Delict maken kinderen in het nieuwe M-lab kennis met forensisch onderzoek*.

Lees het actuele programma op www.marechausseemuseum.nl.

(*vanaf eind mei te boeken voor groepen en schoolklassen)

Gebruik maken van de faciliteiten van het museum voor uw reünie, vergadering, receptie of zelfs bruiloft? Neem contact op via reserveringen@marechausseemuseum.nl, we denken graag met u mee!

Gratis toegang op vertoon van defensie-, veteranen-, postactieven- of MOD-pas